

Az elszakított országrészek magyarsága.

Mult év nyarán szerkesztett új néprajzi térképem tervezése közben bizonyos statisztikai számításokat végeztem. Ezeknek eredményei annyira érdekes megvilágításban mutatják a megszállott országrészek magyarságát, hogy végül is kiterjesztettem vizsgálódásaimat olyan területekre is, melyek a térkép szerkesztésekor közvetlenül nem érdekelték. Az így kapott eredményeket óhajtom jelen cikkemben ismertetni, minthogy azonban ez a kérdés néprajzi térképem módszerével szoros összefüggésben áll, előbb magáról a térkép módszeréről is szólnom kell.

I.

A kérdés megvilágítására valamennyi eddig készült magyar néprajzi térkép módszerét ismertetnem és egybehasonlíttanom kellene. Ez alól szerencsére felment *Kovács Alajos* néprajzi térképemről közölt kritikája,*) amely pragmatikus rövidséggel elvégzi ezt a feladatot, mindenik módszer előnyeire és hátrányaira pragmatikus rövidséggel és mégis világosan rámutatván. Az ő megjegyzéseihez csak kevés hozzáfűzni valóm lesz.

„A régi Magyarország néprajzi térképének megszerkesztése nemcsak a dolog természetében rejlő nehézségek miatt, hanem az országnak speciális néptömörülési és nyelvkeveredési viszonyai miatt is nagy szakértelmet kívánó feladat. A magyarság által lakott területek népsűrűsége általában nagyobb, mint a többi területeké s a magyarság a nem magyar többségű vidékeken is jórészt városi településekben helyezkedett el. A magyarság tehát aránylag kisebb területen nagyobb számmal él, mint a másnyelvű népesség. A térképnek, ha hű kifejezője akar lenni a nemzetiségi viszonyoknak, népsűrűségi alapon, hogy úgy mondjuk súly szerint kell kategorizálnia az egyes területrészeket“.**)

*) Föld és Ember 1928, évf. I. sz. 61. l.

**) E. D. dr.: Magyarország néprajzi térképe. Tervezte: Kogutowicz Károly dr. Magyar Statisztikai Szemle, 1928. I. szám, 107. l.

Ezeket a nehézségeket csak tetézi, hogy Magyarország néprajzi térképén legkevesebb 12 nemzetiséget kell a tervezőnek feltüntetnie és azokat is olyan elkeveredettségekben, hogy sok esetben egy-egy községen belül 4—5 nemzetiséget kell egymás mellett ábrázolnia.

Az eszményi megoldás az volna, ha sikerülne a néprajzi térképen a nemzetiségeket ábrázoló színfoltokat pontosan az őket megillető helyen, számarányuknak megfelelően úgy elhelyezni, hogy a települési sajátosságok, népsűrűségbeli különbségek, a nemzetiségi összetétel abszolút hűséggel visszaadassék. Magyar szempontból továbbá, ha egyáltalán lehetséges volna még arra is törekednünk kellene, hogy az egyes nemzetiségek között fennálló fajsúlybeli különbségek (városi, falusi lakosság, kulturális fok, értelmi színvonal, állampolgári súly), mint a magyarságra kedvező momentumok kidomboríthatók legyenek. Mint *Kovács Alajos* összefoglaló áttekintéséből kiviláglik, az eddig megjelent kísérletek ezeknek a követelményeknek nagyon különböző módon igyekeztek és csak részben tudtak megfelelni. Az ő megállapításaihoz kiegészítésként hozzá kell fűznöm, hogy az összehasonlítás tárgyául szolgáló magyar néprajzi térkép-kísérletek nagyon különböző méretben készültek. Egészén természetes, hogy más megoldási lehetőségek kínálkoztak annak a tervezőnek, aki térképét 1:200.000 vagy 1:300.000 méretben szerkesztette, mint annak, aki 1:1.000.000 kicsiny méretet használta. Azonkívül más-más célra készültek ezek a térképek. A *Bátky*-féle kizárólag *iskolai fal térképnek*, a háború után készült térképek egy része a békekötési tárgyalásokkor való felhasználásra, tehát részlettanulmányozásra, más részük viszont az áttekintés megkönnyítésére és propagandisztikus célra készültek.

Vajjon milyen célok vezettek, amikor a múlt év nyarán elhatároztam, hogy újabb néprajzi térképet szerkesztek?

Semmi esetre sem az a cél, hogy esetleg „az új határokat” rajzolhassam ki térképemen. Ezt hangsúlyozottan óhajtom kiemelni. Pontos képet óhajtottam adni arról, hogy a nagy magyar nyelvterületnek melyek azok a részei, amelyek a trianoni határon túlterjednek. Hol vannak továbbá a megszállott országrészekben magyar nyelvterületek és kisebb-nagyobb magyar-többségű nyelvzigetek.

Ebből világosan következik, hogy a területi elv álláspont-

jára kellett helyezkednem. Minden, a színfoltokkal ábrázolt néptömeg a maga helyén legyen.

Mínt hogy pedig esetleges határrevíziós tárgyalások során *felmerülhet* új határvonalak kirajzolásának, különböző javaslatok mérlegelésének a szükségessége, második követelményként kimondottam, hogy térképemen minden községet fel kell tüntetnem a maga helyén.

Ezzel a módszerrel tehát ábrázolást nyer *községenként* a többségben levő nemzetiség. Ebből következik, hogy a kisebbségeket is ábrázolnom kellett. Erre a célra szolgálnak térképem köralakú színfoltjai. Ábrázolásuk módszerének alap gondolata, hogy a többségi színfoltokkal arányban álljanak. De a községek területén alkalmazott többségi színfoltok nem állanak arányban a lélekszámmal, hanem csekély népességű, de nagy határu községekben aránylag nagyobb színfolt jut a többségben levő népességre, mint a kishatáru községekben. A logika ezért azt követeli, hogy a kisebbségeket ábrázoló színes karikák sem alkalmazhatók országos érvényű, egységes kulcs szerint, hanem községről-községre, külön-külön a többség ábrázolására felhasznált színfolt arányában.

Ez azt jelenti, hogy minden egyes község területén figyelembe vettem, hogy a község határát beborító, a többségi nemzetiséget jelző halavány színtónus és a község helyén levő sötétebb színfolt együttvéve képviseli a többség lélekszámát, a kisebbség pedig számának megfelelő hányadát kapta e színfoltnak kör alakjában.

Körösmezőn például 80.000 katasztrális holdon 6.800 rutén képviseli a többséget, 1.461 magyart pedig egy $3\frac{1}{2}$ milliméter átmérőjű piros kör. Ezzel szemben Nagyszeben rendezett tanácsú város 10.000 katasztrális holdnyi területén 16.832 főnyi német többség mellett a 7.252 főnyi magyar kisebbség $2\frac{1}{2}$ milliméter átmérőjű piros körrel ábrázoltatott.

A körök tehát egymás között nem hasonlíthatók össze. Ezt lehetne térképem gyengéjeként is feltüntetni.*) Aki azonban alaposabban megvizsgálja térképemet, könnyen meggyőződhet arról, hogy egyedül ez a módszer biztosította számomra

*) Ezt a vádat emeli Kéz Andor térképemről írott bírálatában (Földrajzi Közlemények 1927. évf. 7—10. füzet 266—269. lap), mint a fentiekből látható, teljesen alaptalanul, a módszer vezérgondolatának teljes félreismerése következtében.

azt a lehetőséget, hogy ebben a kicsiny méretben is ábrázolhassam az apró falvak csekély számú kisebbségeit. Könnyen érthető az előbbi példákából, hogy amíg a pusztán aritmetikai módszerrel az 1:1.000.000 méretben talán az ezer főnyi kisebbségek lettek volna az ábrázolás alsó határán, addig ez a módszer lehetővé tette, hogy a nemzetiségi területek nagy számban levő apró falvaiban, ahol a többség esetleg mindössze 3—400 főnyi csoportot alkot, a kisebbség pedig 100—200 ember, ezt a csekély 100—200 főnyi kisebbséget a többségnek a község területével ábrázolt színfoltja arányában aránylag szembeszökő karikával ábrázolhassam. Hogy itt számottevő eredményeket értem el, arról egy pillantással meggyőződhetünk például Kolozsvártól keletre. A megjelölt magyar néprajzi térképek egyike sem ad ezen a területen annyi magyar kisebbségi színfoltot, mint az én térképem. Ez a körülmény pedig igen nagy jelentőségű, mert éppen azokon a területeken jobban érvényre juttatja a magyar elemet, ahol ez a magyar elem habár kisebbségben van, a tözs-gyökeres régi lakosságot képviseli, amit csak utóbb szorított háttérbe a jövevény-nemzetiség.

Kétségtelen gyengéje térképemnek, hogy ezek szerint a sűrű magyar lakosságú területek hátrányt szenvednek a ritka lakosságú nemzetiségi területekkel szemben. Ezen feltétlenül segít, vagy javít az általam alkalmazott módszer, hogy a többségben levők színével nem egyformán színeztem a község területét, hanem a község területét halavány színnel, a község magját ellenben a számarányhoz mért sötét folttal. Ez az eljárás világosan mutatja a sűrű és nagy településű magyar területek súlyát, szemben a ritka népességű nemzetiségi területekkel. Ezenkívül valóságos települési térkép, amely a városok elhelyezkedését, a falvak nagyságát és alakját jól szemlélteti.

A sűrű és ritka népességű területek különbségét még azzal is igyekeztem kiemelni, hogy a hegyvidékek ama területein, ahol nemcsak falvak, de már nagyobb települések sincsenek a község határában, reá nyomattam a térképre a hegyrajzot is. Ezzel sikerült eliminálnom a lakatlan területek fogalmát. Ez kétségtelen gyengéje volt a különböző magyar ethnografiai térképeknek. Eltekintve attól, hogy a lakatlanság fogalmát precízen nem definiálhatjuk, ezért ahány térkép, annyiféle lakatlan területet találunk s ezek között olyan is van, amelyik egy és

ugyanazon a helyen tízszer akkora területet tüntet fel lakatlan-
nak, mint a másik térkép tervezője. Egyébként azt sem szabad
lenni volna elfelejteni, hogy hegyvidéki erdőségeink ethnográfiai
szempontból nagyon különböző mértékkel bírálandók el. Csak
példaképpen említjük, hogy kincstári és földesúri nagy hegy-
vidéki erdőségeink kétségtelenül inkább „lakatlan területek”,
mint a székely közbirtokosság erdői.

Bízvást merem állítani, hogy ilyen kisméretű térképen
bonyolult nemzetiségi viszonyaink mellett, a többségi és kisebbségi,
a népsűrűségi és települési viszonyokat egyaránt és ilyen
sokféle szempontból, főként pedig geografice abszolút szigorúan
községenként előttem még senki sem ábrázolta. Quantitative és
qualitative egyik sem adott ennyit.

Egyetlen bíráló kivételével valamennyi hazai és külföldi
szakértő egybehangozóan megállapítja ezt.

II.

Térképem szolgált alapul azoknak a számításoknak, amelyeket
most alább közlök. Tájékoztatásul meg kell jegyeznem,
hogy ezeket a számításokat kivonatosan először a Magyar
Revíziós Liga publikálta angol, majd később francia nyelven.*)
Tekintettel arra, hogy ezek a kiadványok a nagy térképpel
együtt jelentek meg és ott mellékeltek hozzá a térkép fölé helyezett
oleáta-nyomatot a tárgyalt területek feltüntetésével, ezeknek a
számozását megtartottam ebben a cikkemben is, melyhez a költségekre
való tekintettel ilyen oleáta nyomatot nem adhattam. Ott bizonyos
szempontokból az oláh megszállás alatt levő országrészeket tették
első helyre, innen származik cikkemben az a látszólagos értelmetlenség,
hogy előbb a B, aztán az A területekről szólunk. Helyesebbnek
tartottam ugyanis, hogy ebben a cikkemben nyugatról kelet felé
vezettem a tárgyalás sorrendjét. Futólagos tájékoztatás kedvéért az 5.

*) Publications of the Hungarian Frontier Readjustment League II. Statistical data of the homogeneous Hungarian and German enclaves in the Succession States. Budapest 1927. Második kiadás 1927. december.

A francia kiadás 1928-ban jelent meg: Ligue pour la révision du traité de Trianon II. Les données statistiques des enclaves homogènes hongroises et allemandes dans les états dit successurs. Olasz kiadás sajtó alatt.

melléklet vázlattérképe felvilágosítást nyújt ama olvasóinknak is, akik a Liga kiadványainak birtokában nincsenek, hogy a megkülönböztetett 33 ethnografiai terület az ország mely részét öleli fel.

B.

A cseh megszállás alatt levő országrészek.

BI.

A nagy magyar nyelvterület cseh megszállás alatt lévő része.

Egyetlen összefüggő 12.242 □ km.nagyságú 852 községet felölelő terület, 948.620 lakossal, kik közül 813.413 magyar (85·7%) és mindössze 63.661 tót (6·7%). A trianoni határon csaknem mindenütt 50 km.-rel, helyenkint még többel túl terjed. Ezen területen találjuk egyebek között Pozsony, Komárom, Érsekújvár, Nyitra, Léva, Ipolyság, Losonc, Rimaszombat, Rozsnyó, Kassa, Ungvár, Munkács és Beregszász magyar városokat.

Mi ezt a területet itt három részben ösmertetjük:

BI/₁: a Pozsonytól Rozsnyóig terjedő szakasz.

BI/₂: a Rozsnyótól Ungvárig terjedő szakasz.

BI/₃: az Ungvártól Ugocsáig terjedő szakasz.

BI/₁.

A Pozsony—Rozsnyó-i szakasz.

Ez a terület 8360 □ km.-en 582 községet foglal magába, 644.678 lakossal, kik közül 554.613 magyar (86·0%), 42.705 tót (6·6%) és 41.904 német (6·5%). Népsűrűsége 75·4.¹)

A terület határai délről mindvégig a trianoni határ vonal — nagyobb részt a Duna és az Ipoly, északról a tót-magyar nyelvhatár.²) Jellemző ennek csaknem egyenes vonalú volta, ami a nyelvhatár élességét bizonyítja. Csupán Nyitra környékén kissé zavarosabbak a viszonyok, keverték a magyar és tót települések.

A terület tiszta magyar voltát a fönnt közölt százalékos kimutatáson kívül talán mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az 582 község közül mindössze 8 tót és 5 német többségű, míg 569 magyar többségű.

Ezt még kiegészíthetjük a következő kimutatással is:

**Kimutatás a BI₁ terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakossága alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	tótság
		lélekszáma		
11	legalább 5000	11	1 ³⁾	1
28	2500—5000-ig	26	—	1
115	1000—2500-ig	99	2	3
420	100—1000-ig	428	11	59
8	1—100 ig	18	293	344

Ebből a kimutatásból következik, hogy valamennyi nagyobb település magyar, általában a magyarság a területen 582 csoportban helyezkedik el, tehát az 582 község mindenikében van magyar. 136 csoport (a táblázat 3 első nagyságcsoportja) 1000-es lélekszámon fölüli.

Ezzel szemben a 42.000 főnyi tótság 344, jóval százon aluli csoportban él és mindössze 64 községben nagyobb a tótok száma 100-nál. 174 községben egyetlen tót sincsen.

BI₂.

A Rozsnyó—Ungvár-i szakasz.

2374 □ km.-en 190 községet találunk itt, melyek összlakossága 187.082. Ebből magyar 156.692 (85·9%), német 5224 (2·8%) és 20.795 tót (11·1%). Népsűrűség 79·6.⁴⁾

Délről a terület határa ismét a trianoni határvonal, míg északról a tót-magyar nyelvhatár.⁵⁾

A 190 község között itt sincs több tót többségű község 9-nél, tehát 181 magyar többségű. Erre a területre esik *Kassa* is.

**Kimutatás a BI₂ terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakossága alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németiség	tótóság
		lélekszáma		
2	legalább 5000	2	—	1
2	2500—5000-ig	1	1	—
36	1000—2500-ig	27	1	2
150	100—1000-ig	158	1	34
—	1—100-ig	2	108	106

A magyarság 190 csoportban, tehát valamennyi községben jelen van, míg a 190 községből 47-ben egyetlen tót sincs és a fennmaradó 143 közül is 106-ban csak elenyésző, 100-on aluli lélekszámmal.

BI₃.

Az Ungvár—Ugocsa-i szakasz.

1508 □ km.-en 80 község van itt 116.860 lakossal, kik közül 102.108 magyar (87·3%), 4287 német (3·7%), 161 tót (0%) és 9959 rutén (8·5%). Népsűrűség 77·4.

Határainak természete mint az előző területeknél.^{a)}

A 80 község közül 74 magyar, és 6 rutén többségű.

**Kimutatás a BI₃ terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakossága alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a			
		magyarság	németiség	tótóság	ruténiség
		lélekszáma			
3	legalább 5000	3	—	—	—
3	2500—5000-ig	3	1	—	—
21	1000—2500-ig	21	—	—	3
52	100—1000-ig	50	2	—	14
1	1—100-ig	3	39	15	42

A BI₁, BI₂ és BI₃ területek összesítése.

Terület	km. □	Községek száma	Lélek- szám	Népsűrű- ség	Magyar	%	Német	%	Tót	%	Rutén	%
BI ₁	8360	582	644,678	75·4	554,613	86·0	41,904	6·5	42,705	6·6	—	—
BI ₂	2370	190	187,082	79·6	156,692	85·9	5,224	2·8	20,795	11·1	—	—
BI ₃	1508	80	116,860	77·4	102,108	87·3	4,287	3·7	161	—	9,959	8·5
BI	12242	852	948,620	77·4	813,413	85·7	51,415	5·4	63,661	6·7	9,959	1·0

Kimutatás a BI terület községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakossága alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a			
		magyarság	németiség	tótság	ruténség
		lélekszáma			
15	legalább 5000	15	1	2	—
33	2500—5000-ig	30	2	1	—
167	1000—2500-ig	143	2	4	3
590	100—1000-ig	604	14	91	14
9	1—100-ig	22	423	441	42

Ebből ismét megállapítható, hogy a négy első nagyság-kategóriában a nemzetiségek teljesen eltörpülnek a magyarság mellett és csupán a 100-on aluli csoportokban jutnak némi szerephez. De még így is az a helyzet, hogy a területnek olyan községe, amelyben egyetlen magyar sem volna, egy sincs, ezzel szemben pl. 221 községben egyetlen tót sincsen.

BII.

Vegyes lakosságu területek a magyar nyelvhatár mentén.

A BI. terület északi határa mentén, a nyelvhatár beöblözéseiben 9 területet határoltunk körül, melyeknek lakossága igen kevert. Az összesen 3696 □ km.-nyi területen 269 község közül csak 8-ban nincs egyáltalán magyar, 96-ban ellenben 100-nál nagyobb tömegben él a magyarság; 8 község magyar többségű.

*BII*₁. terület a nyelvhatár pozsony-megyei szakaszán Pozsony thjv. és Cseklész között 3 községből áll: Papfa, Pozsony-ivánka és Dénesd.

*BII*₂. Ugyancsak 12 pozsony-megyei községből áll, melyeknek északi határa Vedröd, Majtény, Szered, Alsócsöpöny.⁷⁾

*BII*₃. nyitra-megyei területeket foglal magába, összesen 59 községet.⁸⁾

*BII*₄. barsi és hont-megyei területekből áll, összesen 46 községből.⁹⁾

*BII*₅. hont- és nógrád-megyei községeket foglal magába.¹⁰⁾

*BII*₆. Gömör-megye területére esik, összesen 44 községgel.¹¹⁾

*BII*₇. Szepes- és Abauj-Torna-megyék területéből 40 községet csatol le.¹²⁾

*BII*₈. 25 abauj-tornai községből áll.¹³⁾

*BII*₉. abauj-tornai és zempléni területeket foglal magába.¹⁴⁾

*BII*₁—*BII*₉. összesen: 3696 □ km., 269 község, 229.063 lakos, 62·7 népsűrűség, 42.861 magyar (18·7%), 17.858 német (7·8%), 163.702 tót (71·4%).

Kimutatás a *BII*. területek községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakossága alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyságcsoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németiség	tótság
		lélekszáma		
4	legalább 5000	—	—	—
9	2500—5000-ig	2	—	7
57	1000—2500-ig	4	8	33
197	100—1000-ig	90	8	217
2	1—100 ig	165	197	10

BIII.

Felsőmagyarországi vegyes lakosságú területek.

A *BIII.* alá egybefoglaljuk a felsőmagyarországi vegyeslakosságú területet, összesen 9.792 négyszögkilométer, 870 községgel, 476.759 lakossal. Ezek közül 52.319 magyar (11 %), 47.094 német (9.9 %), 283.763 tót 59.5 %, és 73.851 rutén (15.4 %). Népsűrűség 41.5.¹⁵⁾ A területet délről a BI/2, illetőleg a BII/7—9 területek határolják. Nyugatról egy Iglótól—Javorina község déli határáig terjedő vonal,¹⁶⁾ keletről pedig egy Ungvártól—Világ községig (a régi ország határig) terjedő vonal¹⁷⁾ határolja.

**Kimutatás a BIII. terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összevétel alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a			
		magyarság	németség	tótság	ruténség
		lélekszáma			
6	legalább 5000	1	—	2	—
8	2500—5000-ig	2	1	1	—
66	1000—2500-ig	7	8	33	5
765	100—1000-ig	62	47	576	211
25	1—100-ig	622	722	166	159
—		176	92	92	495

E táblázatból mindenesetre kitűnik e terület lakosságának tót többsége. Figyelemreméltó azonban, hogy a 11 %-nyi magyarság 870 községből 694-ben fordul elő. Másrészt az 59.5 %-nyi tótsággal szemben a magyarság és a németiség együttvéve 21 %-ot, a ruténekkal együtt több mint 36 %-ot képvisel.

BIV.

A ruténlakta területek.

A *BIII.* terület keleti határától és a BI/3 északi határától kiindulva egészen az oláh határig terjed ez a 11.927 négyszögkilométernyi terület, 435 községgel, 473.748 lakossal. Ezek közül: 49.044 magyar (10.3 %), 59.814 német (12.6 %), 3916 tót (0.8 %) és 343.607 rutén (72.5 %). Népsűrűség: 39.7¹⁸⁾.

**Kimutatás a BIV. terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a			
		magyarság	németiség	tóttság	ruténiség
		lélekszáma			
9	legalább 5000	—	—	—	2
43	2500—5000-ig	3	—	—	17
117	1000—2500-ig	6	7	—	90
259	100—1000-ig	63	153	12	292
7	1—100-ig	318	242	115	31
—		45	33	308	3

Ez a táblázat szembevetően domborítja ki a terület rutén többségű lakosságát. Mindamellett megállapítható, hogy a 435 község közül 403-ban van magyar lakosság, míg ezzel szemben csak 127-ben elenyésző tót kisebbség. (100-on felüli csak 12 községben.)

A B területek összesítése.

	Terület □ km.	Község	Összla- lakosság	Sűrűség	Magyar	%	Német	%	Tót	%	Rutén	%
BI	12242	852	948620	77·4	813413	85·7	51415	5·4	63661	6·7	9959	1·0
BII	3696	269	229063	62·7	42881	18·7	17858	7·8	163702	71·4	—	—
BIII	9792	870	476759	41·5	52319	11·0	47094	9·9	283763	59·5	73851	15·4
BIV	11927	435	473748	39·7	49044	10·3	59814	12·6	3916	0·8	343607	72·5
Össz.	37657	2426	2128190	56·5	957637	45·1	176181	8·3	515042	24·1	427417	20·1

Ez a táblázat azt mutatja, hogy cseh megszállás alatt levő országrészen a magyar nyelvterülethez csatolva a rutén területet és a felsőmagyarországi vegyeslakosságú területet a legszámosabb nemzetiség a magyar, mely a némettel együtt csaknem 54%-nyi abszolút többséget képvisel. A lakosság nem egészen $\frac{1}{4}$ -e tót, $\frac{1}{5}$ -e pedig rutén.

Ekként a BI₁ és a BII₁₋₆ területektől északra és a BIII területtől nyugatra levő területek, közelebből a Felföld nyugati

részei: Trencsén, Árva, Liptó, Turóc és Zólyom megyék egész területei, Pozsony, Nyitra, Bars, Hont, Nógrád és Gömör megyék északi részei azok a területek, amelyeket statisztikánkba nem foglaltunk bele. Ezek valóban tót-többségűek. A Buday László-féle kimutatás alapján, ahol a cseh megszállás alatt levő országrészek területe 63.004 □ kilométer, összlakossága 3,567.575, ebből 1,072.000 magyar (30%), 265.000 német (7,4%), 1,703.000 tót (47,7%) és 442.000 rutén (12,4%), közvetve a nyugati tót területekre a következő számokat kapjuk:

25,347 □ km., 1.439,385 lakossal, 114,363 magyar, 88,819 német, 1.187,958 tót.

Meg kell jegyezniünk, hogy a 114.363 főnyi magyarság itt is főként a városokban tömörült, míg a németség Nyitra, Turóc és Bars megyékben alkot jelentékenyebb nyelvszigeteket.

¹⁾ Az 582 község, ill. város a következő megyék járásaira esik: Pozsony vm.: Pozsonyi j. 2, Szenci j. 15, Somorjai j. 52, Dunaszerdahelyi j. 63, Galántai j. 27 és Pozsony t. h. v.; Nyitra vm.: Vágsellyei j. 11, Érsekújvári j. 6, Nyitrai j. 22, Nyitra és Érsekújvár r. t. városok; Komárom vm.: Udvardi j. 22, Csallóközi j. 24, és Komárom t. h. v.; Esztergom vm.: Pánkányi j. 25; Győr vm.: Tószigetcsilizközi j. 7; Bars vm.: Verebélyi j. 23, Lévai j. 35, Aranyosmaróti j. 1 és Léva r. t. v.; Hont vm.: Szobi j. 5, Vámosmikolai j. 17, Báti j. 4, Ipolysági j. 22, Ipolynyéki j. 24; Nógrád vm.: Balassagyarmati j. 7, Füleki j. 15, Gácsí j. 1, Szécsényi j. 6, Losonci j. 15 és Losonc r. t. v.; Gömör vm.: Rimaszécsi j. 50, Rimaszombati j. 4, Putnoki j. 6, Nagyrócei j. 3, Rozsnyói j. 16, Tornaljai j. 44, Rozsnyó r. t. v. és Rimaszombat r. t. v.

²⁾ Ez utóbbi pontosan a következő magyar községeken halad keresztül (az itt felsorolt községek tehát még hozzátartoznak a magyar nyelvterülethez): Pozsony megyében: Pozsonyi j.: Pozsony; Somorjai j.: Verkenye, Szúnyogdi, Pozsonypüspöki, Hideghét, Éberhárd, Újhelyjóká; Pozsonyi i.: Cseklész; Szenci i.: Magyarbél, Németbél, Szenc, Pozsonyboldogfa, Réte, Magyararab, Dunatorony, Zonc, Egyházia, Nagyborosa, Dunajánosháza; Galántai i.: Nagyfödemes, Németdiószeg, Magyardiószeg, Kismácséd, Nagymácséd, Gány, Hódi, Nemesnebojsza, Vága, Nemeskajal; Nyitra vm.-ben: Szakolcai j.: Gázlós, Kiskovalló, Kisdíós, *Holics* (*t* ¹/₅), Coborfalva, Letenőc, Sókút, Felsővados, Érsekújvár r. t. v.; Érsekújvári j.: Tardoskedd, Zsitvamártonfalva, Nemesdicske, Nyitraanyagykér; Nyitrai j.: Nemespann, Nagycétény, Berencs, Nyitraanyagyalu, Nyitracsehi, Kiscétény, Kalász, Babindát, *Alsóbodok* (*t* ¹/₅), Pográny, Nyitragerecsér, Menyhe, Béd, Lajos, Nyitragerszeg, Vicsápapáti, *Alsólefant* (*t* ¹/₂), Ghymes, Kolon, Nyitrageszte, *Család* (*t* ¹/₅), Nagyhind, Nyitra r. t. v.; Komárom megyében: Udvardi j.: Kisbaromlak, Udvard, Csúz, Jászfalu, Kolta; Csal-

lóközi j.: Szimő; Bars megyében: Aranyósmaróti j.: Barslédéc: Verebélyi j.: Fajkúrt, Pozba, Barsbaracska, Barsbese, Zsitvaújfalu, Verebély, Tököl, Tajnasári, Mohi, Zsitvagyarmat; Lévai j.: Újbars, Kiskoszmály, Marosfalva, Kiskálna, Felsőszecse, Léva r. t. v.; Hont megyében: Báti j.: Hontvársány, Hontkispér, Dalmad, Bori; Ipolysági j.: Szántó, Hévmagyarád, Egég, Gyúgy, Mere, Palást; Ipolynyéki j.: Ipolyfödemes, Kelenye, Ipolynyék, Gyürki, Sivak, Szelény, Dácsókeszi, Csáb, Lukanénye; Nógrád megyében: Balassagyarmati j.: *Nagykürtös* (*t* $\frac{1}{2}$, *l* 150), Kiskürtös, *Kürtösújfalu* (*t* $\frac{2}{5}$), Ebeck, Zsély, Óvár; Szécsényi j.: Galábocs, Csalár, Bussa, Felsőzellő, Rárósmulyad; Losonci j.: Törincs, Vilke, Losonc-pátfalva, *Kálnó* (*t* $\frac{2}{5}$), Pinc, Kétkeresztúr, Losonc r. t. v.; Gácsai j.: Gács, *Gácsfalu* (*t* $\frac{2}{10}$); Gömör és Kishont megyében: Rimaszombati j.: Osgyán, Rimatamásfalu, Rimaszombat r. t. v.; Rimaszécsi j.: Balogpádár, Felsőbalog, Gesztes; Tornaljai j.: Felsőfalu, Kisvisnyó, Deresk, Lévárd, Sánkfalva, Melléte, Özörény; Nagyrőcei j.: Gice, Mikolcsány, Gömör-nánás; Rozsnyói j.: *Csetnek* (*t* $\frac{1}{6}$, *l* 50), Kúntapolca, Pelsőc, Berzétékőrös, Rozsnyórudna, Sajóháza, Csucsön, Rozsnyó, Krasznahorkaváralja.

³⁾ Az a látszólagos ellentmondás, hogy amikor egy-egy nagyság kategóriába pl. 11 község tartozik a 2-ik oszlop szerint, mégis a 3-ik rovatban 11, a 4-ikben 1 és az 5-ikben is van még 1, onnan származik, hogy ez a három nemzetiség egy ugyanabban a városban vagy községben él, a három rovat számai tehát vízszintes irányban nem adhatók össze.

⁴⁾ A 190 község, ill. város a következő megyék járásaira esik: Gömör vm.: Rozsnyói j. 4; Abauj-Torna vm.: Tonai j. 15, Cserháti j. 18, Kassai j. 16, Füzéri j. 15, Kassa thjv. 1; Zemplén vm.: Gálszécsi j. 4, Sátoraljaújhelyi j. 28, Nagymihályi j. 6, Bodrogközi j. 29; Ung vm.: Ungvári j. 16.

⁵⁾ Ez utóbbi pontosan a következő magyar községeken halad keresztül (az itt felsorolt községek tehát még hozzátartoznak a magyar nyelvterülethez): Gömör és Kishont vármegyében: Rozsnyói j.: Dernő, Kiskovácsvágás, Lucska, Barka; Abauj-Torna vármegyében: Tornai j.: Szinpetri, *Ájfalucska* (*t* $\frac{1}{8}$ *l* 0), Áj, Torna; Cserháti j.: Hatkóc, Semse, Saca, Polyi, Bárca, Kassa t. h. j. v., Zsebes, Enyicke, Beszter; Füzéri j.: Hernádcsány, Hernádszádány, Eszkáros, Füzér, Abaujrákos, Garbócbogdány, Alsócsáj, Felsőcsáj, Regeteruszka, Györke, *Osva* (*t* $\frac{1}{6}$), Magyarböd, Kisszalánc, Nagyszalánc, Füzér, *Pusztafalu* (*t* $\frac{1}{2}$); Zemplén megyében: Sátoraljaújhelyi j.: Kolbása, Biste, Vitány, *Mátyásháza* (*t* $\frac{3}{4}$ *l* 100), Alsómihályi, Velejte; Gálszécsi j.: Kazsó, Isztáncs; Hordicsa; Töketerebes, Garany; Nagymihályi j.: Mészpest, Abara, Nagyráska, Kistráska, Hegyi, Deregnő, *Butka* (*t* $\frac{1}{10}$); Ung megyében: Nagykaposi j.: Pályin, Nagyszeretva, Mokcsa, Kerész, Ungmagyaros, Kiskapos, Nagykapos, Veskóc, Vajkóc, Bajánháza, Mátyóc, Palló, Bática; Ungvári j.: Botfalva, *Cigányos* (*t* $\frac{1}{4}$), Órdarma, Ungvár r. t. v., Radvác, Ungdáróc, Baranya, Unghosszívmező; Szerednyei j.: Korláthelmec.

⁶⁾ A BI/3 terület 80 községe ill. városa a következő megyék járásaira esik: Ung vm.: Szerednyei j. 1; Szabolcs vm.: Tiszai j. 3; Be-

r e g v m.: Mezőkászonyi j. 15, Munkácsi j. 3, Tiszaháti j. 29, Beregszász r. t. v. 1; U g o c s a v m.: Tiszáninnen j. 14, Tiszántúli j. 13, Munkács r. t. v. 1. A terület határa a következő községeken halad keresztül: B e r e g m e g y é b e n: Mezőkászonyi j.: Kisdobrony, Nagydobrony, Csongor, Barikaszó; Tiszaháti j.: Nagygut, Kisgut, Gát, Beregújfalu, Felsőremete; Munkácsi j.: Izsnyétc, Dercen, Fornos, Munkács r. t. v.; U g o c s a v m.-b e n: Tiszáninnen j.: Salánk, Nagyszöllös, Mátyfalva, Verbóc; Tiszántúli j.: Feketeardó, Szöllősgyula, Tamásváralja, Kisbábony, Túrterebes.

⁷⁾ A községek a következőképen oszlanak meg járásonkint az egyes megyékben. P o z s o n y m e g y é b e n: Senci j. 2, Galántai j. 3, Nagyszombati j. 7.

⁸⁾ A BII₃ terület községei a következőképen oszlanak meg járásonkint az egyes megyékben: Nyitra megyében: Vágselyei j. 4, Érsekújvári j. 17, Nyitrai j. 23, Galgóci j. 3; B a r s m e g y é b e n: Verebélyi j. 10; K o m á r o m m e g y é b e n: Udvardi j. 2; A BII₃ terület határa a következő községeken halad keresztül: Nyitra v m.: Galgóci j.: Pusztakürt, Kisbáb, Nagybáb; Nyitrai j.: *Nyitraújlak* ($t \frac{1}{6}$), Üzbég, Csekej.

⁹⁾ A BII₄ 46 községének járásonkinti megoszlása az egyes megyékben: Nyitra megyében: Nyitrai j. 2; B a r s m e g y é b e n: Batai j. 5; A BII₄ terület határa a következő községeken halad keresztül: B a r s v m.: Aranosmaróti j.: Alsószelezsény, Hizér, Aranyosmarót, Zsitvakevér, Perlep, Feketekelecsány, *Csárad* ($t \frac{2}{3}$), *Garamnémeti* ($t \frac{1}{2}$), *Garamszentbenedek*; Lévai j.: *Garamszöllös* ($t \frac{3}{5}$), *Csejkő* ($t \frac{1}{2}$), *Garamapáti* ($t \frac{3}{5}$), Garamújfalu; H o n t v m.: Káti j.: Horhi, Tegresborfó, Kálmaborfó.

¹⁰⁾ A BII₅ községeinek járásonkinti megoszlása az egyes megyékben. H o n t m e g y é b e n: Ipolynyéki j. 8; Nógrád v m.-ben: Gács j. 4; Balassagyarmati j. 10; Szécsényi j. 1; a BII₅ terület határa a következő községeken halad keresztül: H o n t m e g y e: Ipolynyéki j.: Csall, Apaifalva, Felsőpalojta, Középpalojta; Nógrád v m.: Balassagyarmati j.: Kékkő, *Alsóesztergály* ($t \frac{2}{5}$); Gács j.: Tótkelecsény, Tótkisfalu, Alsóstregova, Kislibercse.

¹¹⁾ BII₆ községeinek járásonkinti megoszlása az egyes megyékben: G ö m ö r v m.-ben: Nagyrőcei j. 13, Jolsva 1, Dobsina 1, Rozsnyói j. 29; a terület határa a következő községeken fut keresztül: G ö m ö r é s K i s h o n t v m.-ben: Nagyrőcei j.: Kövi, Gömörárkos, Nandrás, Jolsva r. t. v., Lubény, Lehelfalva, Hizsnyó; Rozsnyói j.: Szabados, Sajóréde, Dobsina r. t. v., Oláhpatak, Nyilas, Gócs, Kisviszverés, Henelófalva.

¹²⁾ A BII₇ községeinek járásonkinti megoszlása az egyes megyékben: S z e p e s v m.-ben: Iglói j. 1, Gölnicbányai j. 17, Gölnicbánya r. t. v. 1, Szepesváraljai j. 2; A b a u j - T o r n a v m.: Tornai j. 1, Cserhádi j. 4, Kassai j. 12; G ö m ö r v m.-ben: Rozsnyói j. 2. A terület határa a következő községeken halad keresztül. S z e p e s v m.: Gölnicbányai j.: Rakfalva, Óvíz, Svedlér, Felsőszalánk, Alsószalánk, *Kluknó* ($t \frac{1}{2}$, l 100), *Margitfalva* ($t \frac{1}{2}$, l 850), Jekelfalva, Nagysolymár,

Kissolymár; Szepesváraljai i.: Korompa, Koriufalva; Abauj-Torna vm.: Kassai j.: Kassahámor, Kassabéka.

¹³⁾ A BII/8. községeinek megoszlása járásonkint a megyében: Abauj-Torna vm.-ben: Kassai j. 18, Füzéri j. 7; a terület határa a következő községeken halad keresztül: Abauj-Torna vm.: Kassai j.: Rozgony; Füzéri j.: Füzernádaska.

¹⁴⁾ A BII/9. községeinek járásonkinti megoszlása az egyes megyékben: Abauj-Torna vm.-ben: Füzéri j. 4; Zemplén vm.-ben: Gálszécsi j. 13. A terület határa a következő községeken halad keresztül: Abauj-Torna vm.: Kassai j.: Szaláncúváros; Zemplén vm.: Gálszécsi j.: Szécskeresztúr, Nagyzsar, Nagyruszka, Vécse.

¹⁵⁾ A BIII. terület 870 községe járásonkint a következőleg oszlik meg az egyes megyékben: Szepes vm.: Gölnichányai j.: 5, Iglói j. 13, Késmárki j. 24, Lőcsei j. 25, Ólublói j. 21, Szepesófalui j. 33, Szepesszombati j. 7, Szepesváraljai j. 31, Igló r. t. v. 1, Késmárk r. t. v. 1, Leibitz r. t. v. 1; Lőcse r. t. v. 1, Poprád r. t. v. 1, Szepesbéla r. t. v. 1, Szepesolaszi r. t. v. 1, Szepesváralja r. t. v. 1; Sáros vm.: Bártfai j. 70, Eperjesi j. 56, Felsővízközi j. 60, Giráltyi j. 60, Héthársi j. 38; Kisszebeni j. 51, Lemezi j. 41, Bártfa r. t. v. 1, Eperjes r. t. v. 1, Kisszeben r. t. v. 1; Abauj-Torna vm.: Füzéri j. 9, Kassai j. 3; Zemplén vm.: Gálszécsi j. 19, Homonnai j. 46, Mezőlaborci j. 49; Nagymihályi j. 38, Szinnai j. 5, Sztropkói j. 44, Varannói j. 46, Ung vm.: Nagykaposi j. 8, Szobránci j. 42, Ungvári j. 15.

¹⁶⁾ E vonal mentében a következő községek találhatók, melyek még a BIII. területéhez tartoznak: Szepes vm.-ben: Iglói j.: Igló r. t. v.; Lőcsei j., Illésfalva, Csütörtökhely, Mahálfalva, Szepesjánosfalva, Ábrahám-pikfalva, Farkasfalva, Késmárki j.: Izsákfalva, Szepesszombati j.: Strázsa, Poprád r. t. v., Szepesszombat, Mateóc, Nagyszatók, Késmárki j.: Javorina.

¹⁷⁾ E vonal mentében a következő községek találhatók, melyek még a BIII. területéhez tartoznak: Ung vm.: Ungvári j.: Alsódamonya, Felsődamonya, Ungpéteri, Unghuta, újra Ungpéteri, Koromlak; Szobránci j.: Dióska, Vajna, Tiba, Katlanos, Alsóbaskóc, Jeszenő, Jeszenőremeté; Remetevasgyár; Zemplén vm.: Szinnai j.: Szinna; Homonnai j.: Agyidóc, Tótalmád, Görbény; Szinnai j.: Papháza, Homonnarokító; Mezőlaborci j.: Világ.

¹⁸⁾ A 435 község, ill. város a következő megyék járásaira esik: Zemplén vm.: Szinnai j.: 44, Ung vm.: Nagybereznai j.: 31, Perecsényi j. 20, Szerednyei j. 18, Szobránci j. 9, Ungvári j. 8, Bereg vm.: Alsóvereckei j. 32, Felvidéki j. 31, Latorcai j. 46, Munkácsi j. 33, Szolyvai j. 31. Ugocsa vm.: Tiszáninneni j. 15, Tiszántúli j. 14. Máramaros vm.: Dolhai j. 9, Huszti j. 17, Ökörmezői j. 26, Szigeti j. 7, Taracvizi j. 21, Técsői j. 13, Tiszavölgyi j. 10.

A

Az oláh megszállás alatt levő országrészek.

AI.

A nagy magyar nyelvterület oláh megszállás alatt levő részei.

Ez a terület a trianoni határ mentén húzódik Ugocsától a Marosig. Kiterjedése 5264 □ km. Három területre osztottuk: AI/1., AI/2., AI/3. és hozzácsatoltuk még AI/4 alatt a szatmári német nyelvterületeket, AI/5 alatt pedig az aradmegyei német nyelvterületeket.

AI/1.

Az Ugocsa—Nagyvárad közti rész.

Ez a 4002 □ km. kiterjedésű rész 30—50 kilométernyire nyúlik túl a trianoni határon. Magában foglalja Szatmárnémeti, Nagykároly és Nagyvárad magyar városokat.¹⁹⁾ ²⁰⁾ 168 községben 340.556 lakos él, kik közül 298.942 magyar (87·8%), 3118 német (0·9%), 36.576 oláh (10·7%). Népsűrűség 85. A csaknem 90% -nyi magyarság fölényes többségét jól szemlélteti:

**Kimutatás az AI/1 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyságcsoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
9	legalább 5000	7	—	—
12	2500—5000-ig	10	—	1
70	1000—2500-ig	60	1	6
75	100—1000-ig	82	2	53
2	1—100-ig	9	83	81
—		—	82	27

Ebből látható, hogy a 168 község közül egy sincs, amelyben ne volna magyar, 159-ben 100-nál több, 77-ben 1000-nél több a magyarság száma. Ezzel szemben 27 községben egyáltalán nincs oláh és csak 7-ben van 1000-nél több.

A 168 község közül 149 magyar többségű és 19 oláh többségű.

AI/2.

A Cséffa—Kisjenő közti rész.

Ezen a szakaszon három ponton érinti a trianoni határ a magyar-oláh nyelvhatárt. A magyar nyelvterületnek a trianoni határon túl nyúló 611 részei □ km.-en 18 községet²¹⁾ ölelnek fel 43.153 lakossal. Ezek közül 35.473 magyar (82·2%) 357 német (0·8 %) és 6928 oláh (16 %). Népsűrűség 70·6. Erre a területre esik Nagyszalonta.²²⁾

Kimutatás az AI/2 terület községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
1	legalább 5000	1	—	—
2	2500—5000-ig	1	—	—
11	1000—2500-ig	11	—	2
4	100—1000-ig	4	1	8
—	1—100-ig	1	12	8
—		—	5	—

A 18 község közül 13-ban 1000-en felüli a magyarság száma, míg az oláhság csak 2-ben éri el ezt a számot.

A területen 16 magyar-többségű és 2 oláh-többségű községet találunk.

AI/3.

Az Arad környéki szakasz.

15, Arad és Magyarpécska környékén levő községet foglaltunk itt egybe, melynek területe 412 □ km., összlakossága 91.704. A magyarok száma 67.539 (73·6%), a németeké 5110 (5·6%), az oláhoké 14.820 (16·1%). Népsűrűség 220·1.²³⁾ ²⁴⁾

**Kimutatás az AI/3 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
2	legalább 5000	2	—	1
2	2500—5000 ig	—	1	1
8	1000—2500-ig	7	—	—
2	100—1000-ig	5	2	4
1	1—100-ig	1	10	9
—		—	2	—

Míg e 15 község közül tehát 9-ben szerepel a magyarság 1000-en felüli számmal, az oláhság ugyancsak 9-ben 100-on aluli elenyésző kisebbséget alkot.

A területen 14 magyar-többségű és 1 oláh-többségű községet találunk.

AI/4.

A szatmári német nyelvszigetek.

A terület a két, közvetlenül a magyar nyelvterülethez csatlakozó német nyelvszigetből, összesen 5 községből áll.²⁵⁾ 92 □ km.-en 4188 lakos él, kik közül 543 magyar (12·9%), 3051 német (72·8%) és 563 oláh (13·4%). Népsűrűség 45·5.

◦ **Kimutatás az AI/4 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
—	legalább 5000	—	—	—
—	2500—5000-ig	—	—	—
1	1000—2500-ig	1	—	—
4	100—1000-ig	4	5	2
—	1—100-ig	1	—	3
—		—	—	—

Mind az 5 község német-többségű.

AI/6.

Az aradmegyei német nyelvszigetek.

Ugyancsak 5 község 147 □ km.-en 16.452 lakossal, kik közül 1355 magyar (8·2%), 14.216 német (86·4%) és 750 oláh (4·5 %). Népsűrűség 111·9.²⁶⁾

**Kimutatás az AI/5 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hany község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németiség	oláhság
		lélekszáma		
1	legalább 5000	—	—	—
2	2500—5000-ig	—	3	—
2	1000—2500 ig	—	1	—
—	100—1000-ig	3	1	2
—	1—100-ig	2	—	3
—		—	—	—

Valamennyi község német-többségű.

Az AI területek összesítése :

AI	Terület □ km.	Községek	Összes népesség	Magyarok	%	Németek	%	Oláhok	%	Sűrűség
AI/1	4002	168	340556	298942	87·8	3118	0·9	36576	10·7	85
AI/2	611	18	43153	35473	82·2	357	0·8	6928	16·0	70·6
AI/3	412	15	91704	67539	73·6	5110	5·6	14820	16·1	220·1
AI/4	92	5	4188	543	12·9	3051	72·8	563	13·4	45·5
AI/5	147	5	16452	1355	8·2	14216	86·4	750	4·5	111·9
AI/1-5	5264	211	496053	403852	81·4	25852	5·2	59637	12·0	94·2

Ebből a táblázatból megállapítható, hogy a szorosan a magyar nyelvterülethez csatlakozó német nyelvszigetekkel együtt a magyarság számaránya még mindig 81·4%.

AII.

A kolozsvári magyar korridor.

Szatmár, Szilágy és Bihar megyékből kiindulva Kolozsváron keresztül a szász és székely területekig terjed ez a helyenkint elkeskenyedő szalagszerű területsáv. 10.295 □ km.-en 650 községben²⁷⁾ 693.678 lelket találunk itt, ezek közül 301.983 magyar (43·5%), 6510 német (0·9%) és 364.538 oláh (52·5%). Népsűrűség 67·3. Mint látható a természetszerűleg önkényesen körülhatárolt²⁸⁾ terület lakosságának többsége oláh. Ha szűkebbre fogtuk volna a terület határait, még mindig elég nagy kiterjedésű magyar többségű korridort jelölhetünk volna ki. Viszont teljes joggal kiterjeszthettük volna ennek a területnek a határait északon is, délen is, mert mindenütt még számos magyar nyelv-szigetet találunk. És ez az eljárás teljesen megengedhető lett volna, hiszen olyan területről van szó, amelynek magyar kisebbségi lakossága minden kétséget kizáróan régi, gyökeres népessége ennek a területnek, melyet csak a legutóbbi évszázadok folyamán szorított ki helyéből az észrevétlenül beszivárgó oláhság.²⁹⁾ A különböző kényszerítő okok miatt szűkebbre szabott területen még így is számos ősi magyar várost találunk: Szilágysomlyó, Zilah, Bánfihunyad, Kolozsvár, Dés, Szamosújvár, Torockó, Torda, Dicsőszentmárton.

**Kimutatás az AII. terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyságcsoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
8	legalább 5000	6	—	1
18	2500—5000-ig	9	—	2
173	1000—2500-ig	42	1	68
451	100—1000-ig	272	11	491
—	1—100-ig	292	271	84
—		29	367	4

A városi lakosság magyar voltát ez a táblázat szembeszökön mutatja. 15 településben 2500-on felüli lélekszámmal sze-

reper a magyarság, ezzel szemben az oláhság csak 3-ban. A magyarság egyáltalán 621 községben van jelen, sőt 329-ben 100-on felüli csoportokban.

650 község közül 173 magyar-többségű és 476 oláh-többségű.

AIII.

A Székelyföld.

Három területrészt foglaltunk össze ezen a címen, de hangsúlyozzuk azt, hogy az így körülhatárolt területek sem azonosak a tágabb értelemben vett Székelyföld fogalmával. Eljárásunkhoz híven ugyanis az AIII/1. a keleti magyar nyelvterületet jelenti, más szóval azoknak a községeknek a zárt tömegét, melyekben a magyarság abszolút többségben van. Ha csak egyetlen szász, vagy oláh község választja el a környező magyar többségű falvakat ettől a zárt tömegtől, azokat már nyelvszigeteknek kellett tekintenünk és ezért az AIII/1. zárt tömegébe nem foglaltuk bele. Az AIII/2. jelzéssel a Háromszék—Brassó vidéki magyar nyelvszigeteket és a Marostorda megyei (Szászrégentől keletre levő) nyelvszigeteket jelöltük meg. Ezzel szemben a kis- és nagyküüllői székely nyelvszigetek részben az AII., részben pedig a AV. jelzésű (szász) területekbe foglaltattak.

AIII/1.

A keleti magyar nyelvterület.

13.215 □ km.-en 448 községet³⁰⁾ foglaltunk itt egybe, a fent részletesebben leírt elhatárolás³¹⁾ módszere alapján. Ezen a területen 560.078 a lakosság száma, ebből 496.253 magyar (88,6%), 7250 német (1,3%) és 41.077 oláh (7,3%). Népsűrűség 42,4.

Külön rá kell mutatnom arra a körülményre, hogy a terület 13.000 □ km.-vel hatalmas magyságú és mégis csaknem 90%-os magyarságával az elszakított területek legtisztább magyar vidéke.

Kimutatás az AIII/1 terület községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
13	legalább 5000	9	—	—
31	2500—5000-ig	27	1	—
123	1000—2500-ig	110	—	12
281	100—1000-ig	288	10	74
—	1—100-ig	14	177	181
—		—	260	181

A 448 község között tehát egy sincs, amelyben 100-on aluli volna a magyarság száma, ezzel szemben 181 községben nincs oláh egyáltalán, másik 181-ben 100-on aluli a számuk és mindössze 86 községben jelentkeznek 100-on felüli számmal.

A 448 község közül mindössze 20 oláh többségű. Bizvást mondhatjuk, hogy hihetetlen égbekiáltó számok ezek.

Elszász-Lotharingiával egyforma nagyságú, ennyire tiszta magyar terület jutott oláh uralom alá.

AIII/2.

A brassói és szászrégeni vegyes lakosságú területek.

E két vegyeslakosságú területcsoport 1306 □ km. kiterjedésű 26 községből áll, 90.434 lakossal, kik közül 36.635 magyar (40·7%), 14.150 német (15·7%) és 36.029 oláh (40·00%). Népsűrűség 69·2.³²⁾

Kimutatás az AIII/2 terület községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
3	legalább 5000	1	1	1
4	2500—5000-ig	1	—	2
15	1000—2500-ig	8	1	8
4	100—1000-ig	5	3	13
—	1—100-ig	11	18	2
—		—	3	—

Amint a százalékarány is mutatja, a magyarság és az oláhság egyforma arányban szerepel ezeken a területeken, de a magyar és szász elem együtt közel 60%-os abszolút többséget ér el.

AIV.

Temesvár környéke.

Ebbe a területbe foglaltuk egybe Torontál és Temes megyék oláh megszállás alatt levő északi részét, valamint néhány aradmegyei községet.³³⁾ Vegyes lakosságú terület, melyen egyetlen nemzetiségnek sincsen abszolút többsége, a németiségé a relativ többség. A magyar és a német elem együttvéve túlnyomó abszolút többséget képvisel. Oláh a lakoságnak nem egészen $\frac{1}{4}$ -ed része. A terület nyugati határa a szerb-oláh határ, északon a Maros, illetőleg Nagylaktól Aradig a trianoni határ, a magyarpécskai AI/3. terület kivételével, keleten pedig az Aradtól Temesújfaluiig terjedő vonal.³⁴⁾ E területen van Temesvár 72.555 lakossal, kik közül 28.552 magyar, 31.644 német és 7566 oláh.

A terület 4713 □ km., 132 községgel és 374.884 lakossal, kik közül 63.843 magyar (17·0%), 167.517 német (44·2%) és 92.225 oláh (24·6%). Népsűrűség 79·5.

**Kimutatás az AIV. terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyságcsoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németiség	oláhság
		lélekszáma		
11	legalább 5000	1	3	2
28	2500—5000-ig	—	10	6
65	1000—2500-ig	8	39	23
28	100—1000-ig	56	49	37
—	1—100-ig	66	30	63
—		1	1	1

AV.

A déli szász terület.

Két részből áll: az AV/1 a Szeben, Alsófehér, Nagy- és Kisküküllő-megyei szász terület, az AV/2 a Brassó-megyei szász terület. Összesen 6.030 □ km. 212 községgel ³⁵⁾ melyekben 313.775 ember él. Ezek közül 32.822 magyar (10.4 %), 139.283 német (44.3 %) és 123.364 oláh (39.3 %). Népsűrűség 51.2.³⁶⁾ A területen tehát relativ többsége a szásznak van, a szász és magyar együtt pedig az abszolút többséget reprezentálja.

**Kimutatás az AV/1 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németiség	oláhság
		lélekszáma		
5	legalább 5000	1	2	1
6	2500—5000-ig	2	1	2
83	1000—2500 ig	1	25	18
100	100—1000-ig	36	115	156
—	1—100-ig	137	36	16
—		17	15	1

**Kimutatás az AV/2 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németiség	oláhság
		lélekszáma		
—	legalább 5000	—	—	—
5	2500—5000-ig	—	1	1
10	1000—2500-ig	1	8	5
3	100—1000-ig	10	4	12
—	1—100-ig	7	5	—
—		—	—	—

Ebből látható, hogy a 212 község közül csak 17-ben nincs magyar, 51-ben pedig 100-on felüli a magyarság száma. A magyarság egyébként 6 nyelvszigetben többségben él, azonkívül 190 szétszórt kisebbségi csoportban.

AVI/1.

Az északi szász terület.

1.725 □ km-en 83 községben³⁷⁾ az összlakosság 79.807, ebből 8.002 magyar (10.0 %), 29.488 német (36.9 %) és 39.150 oláh (49.0 %). Népsűrűség 46.1. A területet Szászbongárdtól—Oláhne megyéig az AII, Dédrádtól—Erdőszakálíg az AIII/1 határolja.³⁸⁾ A számadatokból láthatjuk, hogy az oláhság még nem éri el az 50 %-ot, de a magyar és német elem együttvéve sem alkot abszolút többséget.

**Kimutatás az AVI/1 terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
1	legalább 5000	—	1	—
1	2500—5000-ig	1	—	1
17	1000—2500-ig	—	6	3
64	100—1000-ig	12	32	65
—	1—100-ig	63	38	14
—		7	6	—

A magyarság 76 csoportban szétszórva él ezen a területen, négy helyen azonban többségi nyelvszigetet alkot.

AVI/2.

Kolozs és Marostorda megyék határterülete.

Ez az 584 □ km-nyi 39 községet³⁹⁾ magában foglaló terület oláh többségű, bele van azonban ékelve a magyar és szász területek közé, tehát oláh nyelvsziget. Összlakossága 34.967, ebből 4.662 magyar (13.3 %), 208 német (0.5 %) és 29.211 oláh (83.5 %). Népsűrűség 59.8. Az AII határának Fűzkúttól Mezőrücsig, az AVI/1-nek Fűzkúttól Mezőszentandrásig és az AIII/1-nek Mezőszentandrásról Mezőrücsig terjedő szakasza veszi körül.

**Kimutatás az AVI₂ terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alap- ján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt meg- jelölt határt a		
		magyarság	németség	oláhság
		lélekszáma		
—	legalább 5000	—	—	—
—	2500—5000-ig	—	—	—
15	1000—2500-ig	—	—	9
24	100—1000-ig	15	—	30
—	1—100-ig	24	27	—
—		—	12	—

Valamennyi községben képviselve van a magyar elem.

A magyar nyelvterület (AI), a kolozsvári korridor (AII)
és a székely területek (AIII) együttesen:

AI, AII és AIII együtt	Terü- let □ km.	Köz- ség	Össz- lakosság	Sűrűség	Magyar	%	Német	%	Oláh	%
	30080	1355	1840241	61·1	1238722	67·2	53762	2·9	501281	27·2

Ebből a kimutatásból látható, hogy ha Erdélynek csupán e 30.080 □ km. nagyságú területét csaknem 2 milliónyi lakosságával egybefoglaljuk, 67·2 %-nyi magyar többséget kapunk, amelyet a némettség 70·1 %-ra növel. Ezen az óriási területen az oláhság mindössze 27·2 %-ot ér el.

Ha ellenben hozzávesszük ehhez még a temesvári, Szeben-Brassó vidéki és besztercei szász illetőleg sváb területeket is:

**A leirt magyar, szász és vegyes lakosságú területek
összesítő táblázata :**

	Terü- let □ km.	Köz- ség	Össz- lakosság	Sűrűség	Magyar	%	Német	%	Oláh	%
AI	5264	211	496053	94·2	403852	81·4	25852	5·2	59637	12·0
AII	10295	650	693678	67·3	301982	43·5	6510	0·9	364538	52·5
AIII	14521	474	650310	44·7	532858	81·9	21400	0·3	77106	1·1
AIV	4713	132	374884	79·5	63843	17·0	167517	44·2	92225	24·6
AV	6030	212	313775	51·2	32822	10·4	139283	44·3	123364	39·3
AVI	2309	122	114774	49·7	12664	11·0	29696	25·9	68361	59·0
Összesen	43132	1815	2643674	65·5	1348051	50·8	390258	14·7	785241	29·8

Ebből a kimutatásból látható, hogy ezen a 43.132 □ km-nyi, több mint 2¹/₂ milliónyi lakosságot eltartó területen is abszolút többsége van a magyarságnak, a németességgel együtt pedig 65·5% az arányszáma, míg az oláhság a 30%-ot sem éri el.

Nem óhajtottam ezzel a csoportosítással határrevízióra propozíciót tenni, csupán megmutatni akartam, hogy az általam körülhatárolt ethnogr. területek számadatait milyen egyszerűen és gyorsan lehet tetszésszerint csoportosítani különböző kombinációkban. Csak példaképpen említettem meg ezt az esetet, hogy ha a magyarlakta területekkel egyesítjük a szász területeket, hatalmas kiterjedésű magyartöbbségű területeket találunk Erdélyben. A magyarság *egymagában is*¹⁹⁾ az abszolút többséget és a városi lakosságot, mindenképpen a nép felső kulturrétegét képviseli.

¹⁹⁾ Az A/1. terület 168 községe járásokint a következőleg oszlik meg az egyes megyékben: U g o c s a vm.-ben: Tiszántúli j. 11; Sz a t m á r vm.-ben: Avasi j. 2, Csengeri i. 7, Erdődi j. 10, Nagykárolyi i. 19, Szatmárnémeti j. 25, Szinérváraljai i. 3, Szatmárnémeti t. h. i. v. 1, Nagykároly r. t. v. 1; S z i l á g y vm.-ben: Tasnádi j. 19; B i h a r vm.-ben: Biharkeresztesi j. 4, Érmihályfalvi 12, Központi j. 11, Margittai j. 16, Szalárdi j. 13, Székelyhídi j. 13, Nagyvárad r. t. v. 1.

²⁰⁾ A határ pontosan a következő községeken halad keresztül: U g o c s a vm.: Tiszántúli j. Tamásváralja, Kisbábony, Túrterebes; Sz a t m á r vm.: Szinérváraljai j. Józsefháza, Apa, Szinérváralja; Szatmárnémeti j.: Sárköz, Sárközújlak, Batiz, Egri, Berend, Kiskolcs, Nagykolcs, Szamoskrassó, Ombód, Szatmárpálfalva, Szatmárnémeti r. t. v.; Erdődi j.: Híríp, Erdőd, Géres, Krasznabélték, Alóboldád, Dobra, Királydaróc; Nagykárolyi j.: Nagymajtény, Gencs, Mezőterem, Mezőpetri, Iriny, Érdengeleg, Nagykároly r. t. v.; S z i l á g y vm.: Tasnádi j.: Akos, Krasznamihályfalva, Ujnémet (t. 1/5), Érszakácsi, Csög (t. 1/5), Érszentkirály, Érmindszent, Szilágypér, Érkörös, Tasnádszántó, Tasnád, *Tasnádbalázsháza* (t. 1/5), Magyarcsahony, Péle, Krasznaháza, Érszöllős, Érkisszöllős, Szolnokháza; B i h a r vm.: Margittai j.: Magyar-kéc, Margitta, Érábrány, Tóti, *Terje* (t. 1/5), Felsőderna, Bodonos, Micske, Poklostelek; Székelyhídi j.: Szentjobb; Szalárdi j.: Hegyközszentimre, Szalárd, *Berettyótarnos* (t. 2/5), Almásfegyvernek, Siter, Hegyközcsatár; Központi j.: Hegyközújlak, Hegyközszáldobágy, Fügvi, Fügvivásárhely, Nagyvárad r. t. v., Váradszentmárton, Váradszöllős; Biharkeresztesi j.: Biharszentjános; Központi j.: Biharpüspöki, Köröstorján; Biharkeresztesi j.: Berekböszörmény.

²¹⁾ Az A1/2 terület községeinek száma megyénként, járásokint: B i h a r vm.-ben: Cséffai j. 1, Nagyszalontai j. 9. A r a d vm.-ben: Kisi Jenő i. 8.

²²⁾ Az AI/2 terület határa a következő községeken megy keresztül: Bihar vm.: Cséfai j.: *Geszt. (t 1/3)*; Nagyszalontai j.: Nagyszalonta, Árpád, Erdőgyarak, Tamáshida. Arad vm.: Kisjenői j.: Simonyifalva, Vadász, Bélzerend, Ágya, Kisjenő, Erdőhegy, Nagyzerend, Feketegyarmat.

²³⁾ Az AI/3 terület községeinek száma megyénként, járasonként: Arad vm.-ben: Aradi j. 6, Magyarpécskai j. 5, Arad r. t. v. 1, Csánád vm.: Battonyai j. 3.

²⁴⁾ A határ pontosan a következő községeken halad keresztül: Csánád vm.: Battonyai j.: Kisiratos; Arad vm.: Aradi j.: Gyorok, Arad r. t. v., Fakert, Zimándújfalu, Zimándköz, Szentleányfalva, Küirtös; Csánád vm.: Battonyai j.: Tornya, *Battonya. (t 1/3)*; Magyarpécskai j.: Kispereg, Magyarpécska.

²⁵⁾ Ennek a területnek a községei a következők: Szatmár vm.: Erdődi j.: Szinfaú, Alsóhomoród, Szakas, Krasznasándorfalu, Nagyszokond.

²⁶⁾ E terület 5 községe: Arad vm.: Eleki j.: Szentmárton; Világosi j.: Újszentanna, Világos; Aradi j.: Újpanád, Mondorlak.

²⁷⁾ Az AII. terület 650 községe vármegyénként és járasonként a következőképp oszlik meg: Alsó-Fehér vm.-ben: Balázsfalvi j. 2, Marosújvári j. 33, Nagyenyedi j. 21, Nagyenyed r. t. v. 1; Maros-Torda vm.-ben: Marosi alsó j. 4, Marosi felső j. 1; Szolnok-Doboka vm.-ben Bethleni j. 18, Dési j. 13, Kékesi j. 37, Szamosújvári j. 14, Dés r. t. v. 1, Szamosújvár r. t. v. 1, Beszterce-Naszód vm.-ben: Naszodi j. 1, Kolozsvár thjv. 1; Bánffyhungyadi j. 32, Gyalui j. 16, Hídalmási j. 23, Kolozsvári j. 22, Mocsai j. 24, Nádasmenti j. 16, Nagysármási j. 14, Kolozs r. t. v. 1, Kolozsvár thjv. 1; Torda-Aranys vm.-ben Alsójárai j. 19, Marosludasi j. 29, Tordai j. 35, Torockói j. 5, Torda r. t. v. 1; Kisküküllő vm.-ben Dicsőszentmártoni j. 23, Hosszúaszói j. 9, Radnóti j. 22, Dicsőszentmárton r. t. v. 1; Szatmár vm.-ben: Erdődi j. 2, Nagykárolyi j. 4; Szilágy vm.-ben: Krasznai j. 7, Szilágycsehi j. 6, Szilágyosmlyói j. 25, Tasnádi j. 22, Zilahi j. 45, Zsibói j. 18, Szilágyosmlyó r. t. v. 1, Zilah r. t. v. 1; Bihar vm.-ben: Élesdi j. 12, Központi j. 11, Margittai j. 30, Szalárdi j. 16.

²⁸⁾ Az AII. terület határa a következő községeken halad keresztül: Szatmár vm.: Erdődi j.: Rákosterebes; Szilágy vm.: Szilágycsehi j.: Szilágycsehi, Bogdánd, Bükkörményes, Hadad, Lele; Zilahi j.: Szilágykirva, Magyarbaksa, Mocsolya, Mészesszentgyörgy, Szilágyzentkirály; Zsibói j.: *Szilágyoslyomos (t 1/3)*, Kucsó, Zsibó, Szamosörmező, Egregyborzava, Farkasmező, *Kettősmező (t 1/3)*, Galponya, Almásrákos; Kolozs vm.: Hídalmási j.: Hídalmás, Magyarzsombor, Zutor, Almástamási, Lapupatak; Nádasmenti j.: Bogártelke, Türe, Magyargorbó, Magyarnádas, Méra, Szomordok; Kolozsvári j.: Diós, Szentmártonmacskás, Magyararmacska, Fajerd, *Alsózsuk (t 1/2)*, Válaszút, Bonchida; Szolnok-Doboka vm.: Szamosújvári j.: Szék, Vízszilvás, Szamoshesdát, Kérő, Széplak, Néma, Dési j.: Désakna, Dés r. t. v., Alőr, Kozárvár, Kismonostorszeg; Csicsó-mihályfalva, Boca, Rettég, Felőr; Bethleni j.: Omlásalja, Várkudu; Bethlen, Szamoskócs, Szamosmagasmart, Virágosberek. Beszterce-Naszód

v m.: Naszódi j.: Magyar-nemegye, Szolnok-Doboka v m.: Bethleni j.: Virágosberek, Számosmagaspart, Somkerék, Sajóúdvahely, Magyarberéte, Apanagyfalva; Kékesi j.: Bőd, Ketel, Kékesújfalva, Szentmáté, Aranyosmóric, Újös, Szászszombor, Buza; Kapor; K o l o z s v m.: Nagysármási j.: Katona, Kisceg, Meződomb, Uzdizsentszentgyörgy; M a r o s-T o r d a v m.: Marosi felső j.: Mezőpagocsa. Az AII. déli határa. Bihar v m.: Köz-ponti j.: Körösgyéresd, Borostelkesd; Élesdi j.: Izsópallag, Kőalja, Cécke, Keszteg, Élesd; Solyomköpestes. Szilágy v m.: Szilágysomlyói j.: Hármaspatak, Halmosd, Elyüs, Szilágyborzás, Szilágybabos; Krasznai j.: Kraszna, *Krasznahorvát* (t $\frac{1}{4}$, l 350), Magyarkecel; Zilahai j.: Egrespatak, Gurzófalva, Szentpéterfalva, Felsőegregy, Vármező, Nagyrajtok; K o l o z s v m.: Hídalnási j.: Cold, *Almásnyires* (t $\frac{1}{2}$), Kőkényes; Bánfiyhunyadi j.: Középföld, Bánfiyhunyad, Malomszeg, Magyarókerék, Kalotaszentskirály, Bocs, Incel, Kiskalota, *Jósikafalva* (t $\frac{1}{5}$ l 300), Malomszeg (külsőterülete); Felsőgyerőmonostor, Magyargyerőmonostor, *Kalotabikál* (külsőterülete l 300), Gyulai j.: Felsőszamos, Egerbegy, Gyulai, Hidegszamos; T o r d a-A r a n y o s v m.: Alsójárai j.: Kisfenes, Hasadát, Magyarléta, Havasasszonyfalva, *Járabánya* (t $\frac{1}{4}$, l 600), Alsójára; *Járaszurdok* (t $\frac{1}{2}$, l 300), Járamagura, Berkes; Torockói j.: Várfalva, Torockó, Torockószentgyörgy; Felvinczi j.: Székelyhidas, Csákó. A l s ó f e h é r v m.: Nagyenyedi j.: Miriszló, Nagyenyed r. t. v., Felenyed, Középorbó, Alsóorbó, Marosbél, Megyerék, Magyaroslyamos; Balászfalvi j.: Buzásbocsárd; K i s k ü k ü l l ő v m.: Hosszúaszói j.: Magyarpéterfalva, Küküllőküklőd, Pánád, Magyarbénye, Betlenszentmiklós, Alsókápolna, Bofdogfalva; Dicsősentszentmártoni j.: Küküllővár, Veln, Magyarsáros, Vámosgálfalva, Harangláb, Dányád, Csóvás; Bonyha, Küküllőszéplak; Radnóti j.: Vajdakuta, Nagyteremi; M a r o s-T o r d a v m.: Marosi alsó j.: Nyárádfő, Malomfalva, Székelyospatak; T o r d a-A r a n y o s v m.: Marosludasi j.: Kerelősospatak, Mezőural; M a r o s-T o r d a v m.: Marosi alsó j.: Székelyuraly; T o r d a-A r a n y o s v m.: Marosludasi j.: Mezőkapos, Mezőgerebenes.

²⁰⁾ Győrffy István: Kolozs vármegye néprajzi térképe a Hunyadiak korában. Föld és Ember 1925. évf. 103. lap.

³⁰⁾ AII/1 terület 448 községének száma járásonkint és vármegyénkint: Csik v m.-ben: Felcsiki j. 20, Alcsiki j. 16, Szépvizi j. 9, Gyergyótölgyesi j. 2, Gyergyósentszentmiklósi j. 10, Csikszereda r. t. v. 1, Gyergyósentszentmiklós r. t. v. 1; U d v a r h e l y v m.-ben: Homoródi j. 30, Parajdi j. 8, Szentkereszturi j. 42, Udvarhelyi j. 48, Székelyudvarhely r. t. v. 1; H á r o m s z é k v m.-ben: Kézdi j. 30, Miklósvásári j. 12, Orbai j. 17, Sepsi j. 35, Kézdivásárhely r. t. v. 1, Sepsiszentgyörgy r. t. v. 1; B r a s s ó v m.-ben: Alvidéki j. 1; N a g y k ü k ü l l ő v m.-ben: Erzsébetvárosi j. 7, Radnóti j. 2; K o l o z s v m.-ben: Tekei j. 3; M a r o s-T o r d a v m.-ben: Marosi alsó j. 44, Régeni felső j. 6, Marosi felső j. 31, Nyárádszeredai j. 48, Régeni alsó j. 12, Szászrégen r. t. v. 1, Marosvásárhely r. t. v. 1.

³¹⁾ A terület határa pontosan a következő községeken halad keresztül: Csik v m.-ben: Felcsiki j.: Csikmadaras; Gyergyósentszentmiklósi j.: Gyergyósentszentmiklós r. t. v. Gyergyótölgyesi j.: Gyergyótölgyes-Borszék; Gyergyósentszentmiklósi j.: Ditró, Gyergyóremete, Gyergyóalfalva; U d v a r-

hely vm.: Parajdi j. Alsófalva, Maros-Torda vm.: Nyárádszeredai j. Szováta, Régeni alsó j. *Felsőkökér* ($t \frac{2}{3}$ l 150); Nyárádszeredai j.: Nyárádremete, Nyárádköszvényes, Jobbágytelke, Székelyhodos, ked, Iszló; Marosi felső j.: Székelykál. Régeni alsó j.: Kisillye, Marosjára, Magyarpéterlaka, Körtvélyfája, Abafája, *Radnótfája* ($t \frac{1}{2}$ l 1150); Régeni felső j.: *Alsóidecs* $\frac{1}{s}$, l 100), Marosvécs, Holtmaros, Magyaró; Régeni alsó j.: Görgényüvegcsúr; Régeni felső j.: *Disznajó* ($t \frac{1}{2}$ l 1000), Marosfalfalu; Kolozs vm.: Tekei j.: Dextrászéplak; Maros-Torda vm.: Régeni felső j.: Magyarrégen Régeni alsó j.: Szászrégen, Beresztelke. Kolozs vm.: Tekei j.: Kisfülpös, Tancs; Maros-Torda vm.: Régeni alsó j.: Vajdaszentivány, Unoka, Toldalag; Marosi felső j.: Róka, Mezősávás, Mezőfele; Szabéd; Marosi alsó j.: Mezőkölpény; Marosi felső j.: Mezősámsond; Marosi alsó j.: Mezőmadaras, Mezőbánd, *Székelyuraly* ($t \frac{3}{4}$, l 2950), Mezőbergenye, Csittszentiván, Maroskeresztur, Lőrincfalva, Lúkaifalva; Kisküküllő vm.: Radnóti j.: Teremtűfalu, Kisteremi; Erzsébetvárosi j.: *Küküllőszolymos* ($t \frac{1}{3}$ l 850); Maros-Torda vm.: Marosi alsó j.: Székelyvaja; Kisküküllő vm.: Erzsébetvárosi j.: Balasavásár, Egrestő, Nagykend, *Cikmántor*, Pipe ($t \frac{1}{2}$) Udvarhely vm.: Székelykeresztúri j.: Székelyvicke, Magyarzsákod, Magyarhidegkút, Nagyszolymos, Kissolymos, Székelyszent-erzsébet, Ujszékely; Nagyküküllő vm.: Segesvári j.: Héjasfalva; Udvarhely vm.: Székelykeresztúri j.: Szederjes, Fiafalva, Székelykeresztur, Kisgalambfalva, Nagygálambfalva; Udvarhelyi j.: Székelymuzsna, Székelyderzs, Petek; Homoródi j.: Székelydály, Homoródjánosfalva, Székelyszombor; Nagyküküllő vm.: Köhalmi j.: Alsórákos, *Kőhatom* ($t \frac{1}{s}$, l 0), Olthéviz, Datk; Brassó vm.: Alvidéki j. Bükkös; Háromszék vm.: Miklósvári j.: Bölön, Hidvég; Sepsí j.: Árkos; Sepsí j. Sepsiszentgyörgy r. t. v., Sepsiszentkirály, Ilyefalva; Miklósvári j.: Erőd; Sepsí j.: Aldoboly, Kőkös, Uzon, Bikfalva, Szacsva, Nagyborsnyó, Feldoboly; Orbai j.: Zágon.

³²⁾ A Brassó környéki terület a következő községekből áll: Brassó vm.: Hétfalusi j. Purkelec, Tatrang, Hosszúfalu, Csermádfalu, Türkös, Bácsfalva, Brassó r. t. v.; Háromszék vm.: Sepsí j.: Magyarbodza, Kisborozsnyo, Bikfalva ($t \frac{2}{3}$, l 1000), Dobollo, Márkoskeresztvár, Bodola. A Szászrégentől keletre levő területhez tartoznak: Maros-Torda vm.: Régeni felső j.: Idecspaták, Felsőidecs, Alsóidecs; Régeni alsó j.: Görgényoroszfalu, Radnótfája, Petele, Alsóvölkény, Görgényiszentimre, Kásva.

³³⁾ E terület 132 községe a következő megyék járásaira ill. városaira esik: Temes vm.: Központi j.: 19, Lippai j. 12, Újvári j. 17, Vingai j. 19, Temesvár thv. 1; Torontál vm.: Csenei j. 13, Módosi j.: 3, Nagykikindai j. 2, Nagyszentmiklósi j. 12, Párdányi j. 9, Perjámosi j. 11, Zombolyai j. 6, Törökkanizsai j. 1; Arad vm.: Aradi j. 1, Magyarpécskai j. 4; Csánád vm.: Nagylaki j. 2.

³⁴⁾ Az AIV. terület keleti határa a szerb-oláh határtól kiindulva egészen a Marosig a következő községeken megy keresztül: Torontál vm.: Módosi j.: Csávós, Torontálkeresztés, Párdányi j.: Fény, Ivánd, Szerbszentmárton, Ujpécs; Temes vm.: Központi j.: *Parác* ($t \frac{1}{s}$, l 250), Temesség, Gyüreg, Magyarmedves, Mosnica, Györöd; Temesgyarmat, Vingai

j.: Felsőbencsek, Alsóbencsek; Lippai j.: Németremete, Saroltavár, Kiskerekás, Rigosfürdő, Bükkhegy, Lippakeszi, Temesújfalu. Az északi határrész községei: Temes vm.: Lippai j. Temeshidegkút községtől; Torontál vm.: Nagyszentmiklósi j.: Hódegyháza községig terjed. A szerb-oláh határ községei: Torontál vm.: Nagyszentmiklósi j.: Valkány községtől húzódik délre egészen Torontál vm.: Párdányi járásának Káptalanfalva községéig.

³⁵⁾ A 212 község a következőképen oszlik meg járásokra az egyes megyékben: Nagyküküllő vm.-ben: Köhalmi járás 20, Medgyesi j. 26, Nagysinki j. 15, Segesvári j. 24, Szentágotai j. 24, *Medgyes* r. t. v. 1, *Segesvár* r. t. v. 1; Kisküküllő vm.-ben: Dicsőszentmártoni j. 6, Erzsébetvárosi j. 30, Udvarhely vm.-ben: Homoródi j. 1, Székelykeresztúri j. 4, Udvarhelyi j. 1; Fogaras vm.-ben: Fogarasi j. 1, Sárkányi j. 1, *Fogaras* r. t. v. 1; Szében vm.-ben: Nagydisznódi j. 5, Nagyszébeni j. 15, Szelistyei j. 1, Szerdahelyi j. 5, Újegyházi j. 12, *Nagyszében* r. t. v. 1; Háromszék vm.-ben: Miklósvári j. 2; Brassó vm.-ben: Alvidéki j. 8, Felvidéki j. 7.

³⁶⁾ Északról az AV₁ területet az AII. és az AIII₁ határolja; nyugatról Veletől az országhatár a következő községek: Kisküküllő vm.-ben: Vele ($t \frac{1}{2}$), Bázna, Nagyekemező, Kisekemező; Nagyküküllő vm.-ben: Asszonyfalva, Kisselyk, Nagyselyk; Szében vm.-ben: Rusz, Szelindek, Nagysúr, Kiscsúr, Szerdahely, Szászorbó, Doboska, Nagyapold, Pomlós, Felek, Kereszténysziget, Kistorony, Nagyszében r. t. v., Kisdisznód, (Nagy-talmács külterülete), (Vésztény külterülete), Délről az országhatártól (Nagy-talmács külterülete), Nagydisznód, Sellenberg, Nagytalmács, Fenyőfalva, Oltszakadát, Glimboka, Holemány, Márpod, Kőröd; Nagyküküllő vm.-ben: Mántonhegy, Brulya, Gerdály, Nagysink, Kissink, Kálbor, Fogaras r. t. v.; Nagyküküllő vm.-ben: Sona. Fogaras vm.-ben: Sárkány; Nagyküküllő vm.-ben: Halmágy, Felsőtyúkos, Királyhalma, Ugra.

Az AV₂ területet északról az AIII₁, keletről az AIII₂, délen az országhatár, nyugaton pedig az országhatártól a következő községek határolják: Fogaras vm.-ben: Simon, Szokodol, Ujtohán, Ótohán, Almásmező, Holbák, Ujsinka, Ósinka, Persány, Vledény, Száonyoszek, Felsőkomána, Alsókomána; Nagyküküllő vm.-ben: Olthévíz.

³⁷⁾ Az AVI₁ terület községei a következőképen oszlanak meg járásokra az egyes megyékben: Beszterce-Naszód vm. Besenyői j. 33, Jádi j. 20, Naszódi j. 6, Beszterce r. t. v. 1.; Kolozs vm.: Tekei j. 9; Szolnok Doboska vm.: Bethleni j. 10, Kékesi j. 2.; Maros Torda vm.; Régeni felső j. 2.

³⁸⁾ E területet a következő községek határolják: Beszterce Naszód vm.-ben: Oláhnemegye, Szamospart, Esztrádám, Jádi j., Nagydemeter, Pinták, Jád, Aszubeszterce, Kusma, Kisdemeter, Felsőbuda, Sajó-felsősebes, Geledény, Monorfalva; Maros Torda vm.: Erdőszakál, Lővér. Kolozs vm.: Batos, Dextrád, Tekenyfalva, Ludvég, Teke, Kolozsnagyida. Beszterce Naszód vm.: Dikse, Szászbongárd.

³⁹⁾ Az AVI₂ terület községei a következőképen oszlanak meg járásokonként és az egyes megyéenként: Kolozs vm.: Nagysármási j. 2, Mező-örményesi j. 14, Tekei j. 11.; Marostorda vm.-ben: Marosi felső-járás 9, Régeni alsójárás 3.

⁴⁰⁾ G. Langer, Literarisches Zentralblatt 1928. 362. számában.

C.

A jugoszláv megszállás alatt levő országrészek.

Ismét nem valamennyi elrabolt területet tárgyaljuk itt, csupán azt az általunk a továbbiakban részletesen leírandó módon körülhatárolt területet, mely csekély kivétellel az anyaországtól elszakított részeket öleli fel. Horvát-Szlavonországokat figyelmen kívül hagytuk.

Meg kell azonban jegyezni, hogy — ha Horvát-Szlavonországoktól eltekintünk — a jugoszlávok által elszakított területek nemzetiségi statisztikája a végösszegben is kedvező reánk nézve s ebben különbözik az északi és keleti országrészek számadataitól. Buday László könyvében olvassuk,⁴¹⁾ hogy az anyaországtól elszakított terület *21.031 □ km, 1,519.000 lakossal*, kik közül *460.000 (30.2 %) magyar, 307.000 német (20.2 %) és 470.000 délszláv (30.9 %)*. E területen tehát *egyetlen nemzeti-ségnek sincsen abszolút többsége, a „délszláv“* — bár a heterogén népelemeknek egybefoglalása egyáltalán nem indokolt — számaránya egyenlő a magyarságéval, *mely utóbbi a németekkel együtt azonban az abszolút többséget képviseli.*

CI.

Torontál északi része.

Torontál vármegye északi, magyar-német többségű részét értjük ezen. A terület határa északon a trianoni határvonal, nyugaton a Duna, keleten az oláh határ, délen pedig egy a Tiszatoroktól nagyjában északkelet felé húzott vonal.⁴²⁾ 3.768 □ km-en 75 községet találunk itt, Nagykikinda és Nagybecskerek városokkal, 252.415 lakossal. Ezek közül 77.442 magyar (30.8 %), 55.485 német (22.0 %), 102.975 szerb (40.8 %) és 9.746 oláh (3.8 %). A népsűrűség 66.9.

**Kimutatás a CI terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a			
		magyarság	németség	szerbség	oláhság
		lélekszáma			
8	legalább 5000	3	2	7	—
27	2500—5000-ig	5	1	6	2
28	1000—2500-ig	13	18	15	1
12	100—1000-ig	33	24	5	5
—	1—100-ig	21	29	35	52
—		—	1	7	15

Valamennyi községben van magyar és a magyarság a németséggel együtt 53 %-os többséget alkot. Érdekes jelenség, hogy a 75 község közül, bár csekély számban, 60-ban van oláh.

CII.

Két dunamenti és a CIII. területhez csatolt község (Bezdan és Bácskertes), valamint a Tisza torkolata vidékének kivételével⁴³⁾ Bács-Bodrog vármegye egész elszakított része ide tartozik, Szabadka, Zenta, Zombor és Ujvidék városokkal. Az így körülhatárolt terület nagysága 7.640 □ km, 94 községgel,⁴⁴⁾ melyekben 634.714 lakos él. Ezek közül 278.503 magyar (44.0 %), 153.360 német (24.2 %), 105.074 szerb (16.6 %), 9.215 sokác (1.4 %), 43.369 bunyevác (6.8 %), 26.319 tót (4.1 %), 8.460 rutén (1.3 %) és 343 oláh (0.5 %). Népsűrűség 168.4.

**Kimutatás a CII terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.**

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyság-csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a					
		magyar	német	horvát	szerb	sokác	bunyevác
		lakosság lélekszáma					
38	legalább 5000	16	5	—	5	—	3
42	2500—5000-ig	10	18	—	8	—	2
11	1000—2500-ig	11	22	—	18	4	1
3	100—1000-ig	35	26	1	14	7	1
—	1—100-ig	22	23	54	49	2	3
—		—	—	30	—	81	84

Mindenekelőtt szembeötlő jelenség, hogy számos nemzetiségből adódik az igen kevert lakosság, mégis a magyarság a németiséggel együtt csaknem 70 %-os többséget alkot, ezzel szemben valamennyi délszláv együtt sem tesz ki 25 %-ot.

1000-en felüli számmal a magyarság 37, a németiség 45, a szerb pedig 31 községben van jelen.

A megye északi részében a magyarság abszolút többségben van, minthogy a nagy magyar nyelvterület messze délre benyúl.

CIII.

A baranyai háromszög.

A magyar nyelvterületnek két a Dunán átnyúló bácsme gyei községétől (Bezdn és Bácskeresztes) eltekintve e terület határa mindenütt a trianoni határ, a Duna és a Dráva. Az 1228 □ km-nyi területen 36 községet⁴³⁾ találunk 52.272 lakossal. Ezek közül 20.405 magyar (39.2 %), 14.773 német (28.2 %), 6.396 szerb (12.2 %), 1.896 horvát (3.6 %) és 8.059 sokác (15.2 %). Népsűrűség 42.5.

Kimutatás a CIII terület községeiről, a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakosság alapján hány község tartozik a jobb oldalt megjelölt nagyságcsoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, melynek alapján a kimutatás történt	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a				
		magyar	német	horvát	szerb	sokác
		lakosság lélekszáma				
—	legalább 5000	—	—	—	—	—
4	2500—5000 ig	—	—	—	—	—
23	1000—2500-ig	10	5	—	2	4
9	100—1000-ig	18	18	3	7	5
—	1—100-ig	7	12	21	23	3
—		1	1	12	4	24

A magyar és német elem együtt tehát csaknem 70 %-os többséget alkot, míg a „délszláv“ együttesen sem több 30 %-nál. Az abszolút többség a magyarságé. Míg a magyar 28, a német pedig 23 községben van 100-on fölüli tömegben, a szerb és a sokác mindössze 9—9-ben.

CIV.

A Muraköz.

CV.

A Vend-vidék.

Bár a magyar elem csekély kisebbségben van ezeken a területeken, a muraközi horvát (szlovén) és a vend nép közismert magyar érzelmére való tekintettel ezeket a területeket is felvettük kimutatásainkba. A területek elhatárolását nem kell külön leírunk; önként adódik: a trianoni határ a Dráva, Mura és a régi országhatár.

A Muraköz 109 és a Vend-vidék 168 községéről a részletes adatokat a fejezet végén levő a C területekről adott össze-sítő táblázatban találjuk meg. A nemzetiségeknek a községekben való megoszlásáról a táblázatos kimutatást itt adjuk:

Kimutatás a CIV terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, mely- nek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a			
		magyar	német	horvát	vend
		lakosság lélekszáma			
1	legalább 5000	—	—	—	—
6	2500—5000-ig	—	—	5	—
18	1000—2500-ig	1	—	19	—
82	100—1000-ig	14	1	77	—
2	1—100-ig	84	39	8	38
—		10	69	—	71

Kimutatás a CV terület községeiről,
a bennök lakó nemzetiségek száma szerint.

Összlakosság alapján hány köz- ség tartozik a jobb oldalt meg- jelölt nagyság- csoportokba	A hat lélekszám szerinti nagyságcsoport, mely- nek alapján a kimutatás történik	Hány községben éri el a baloldalt megjelölt határt a			
		magyar	német	horvát	vend
		lakosság lélekszáma			
—	legalább 5000	—	—	—	—
2	2500—5000-ig	—	—	—	—
14	1000—2500-ig	5	—	—	7
150	100—1000-ig	32	6	—	134
2	1—100-ig	107	87	25	20
—		24	75	143	7

Összesítő táblázat a C területekről:

	Tertület □ km.	Köz- ségek	Össz- lakosság	Sűrű- ség	Magyar	%	Német	%	Szerb	%	Horvát	%	Sokác	%	Bunya- vác	%	Vend	%
CI.	3762	75	252415	66·9	77442	30·8	55485	22·0	102975	40·8	—	—	—	—	39	—	—	—
CII.	7640	94	634714	168·4	278503	44·0	153360	24·2	105074	16·6	—	—	9215	1·4	43369	6·8	—	—
CIII.	1228	36	52272	42·5	20405	39·2	14773	28·2	6396	12·2	1896	3·6	8059	15·2	—	—	—	—
CIV.	794	109	93837	118·1	8254	8·7	419	0·4	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—
CV.	927	168	89505	96·5	20342	22·3	2095	2·3	—	—	153	—	—	—	—	—	66307	75·1
CI.—V-ig összesen	14357	482	1122746	77·9	404946	36·7	226132	20·5	214445	19·4	2049	—	17274	1·5	43408	3·8	66981	5·3

	Tertület □ km.	Köz- ségek	Össz- lakosság	Sűrű- ség	Oláh	%	Tót	%	Rutén	%	Szlo- vén	%
CI.	3768	75	252415	66·9	9746	3·8	—	—	—	—	—	—
CII.	7640	94	634714	168·4	343	0·5	26319	4·1	8460	1·3	—	—
CIII.	1228	36	52272	42·5	—	—	—	—	—	—	—	—
CIV.	794	109	93837	118·1	—	—	—	—	—	—	84735	90·3
CV.	927	168	89508	96·5	—	—	—	—	—	—	—	—
CI.—V-ig összesen	14357	482	1122746	77·9	10089	0·9	26319	2·3	8460	0·7	—	—

⁴¹⁾ Buday László: Magyarország küzdelmes évei c. munkája 6. és 18. lapján.

⁴²⁾ A CI. területet a következő községek határolják körül: *Torontál* vm.-ben: Rezsőháza, Nagyzerzébetlak, Lukácsfalva, *Nagybecskerek r. t. v.*, Zsigmondialva, Katalinfalva, Ernőháza, Szárca, Torontálszécsény, Módos, Keleten a szerb-oláh határ, északon ettől, a trianoni határ a Tiszáig. Nyugaton a Tisza egészen Törökbecséig, innen Ujvidékig pedig a következő községek: *Bács-Bodrog* vm.: Csurog, Nádálja, Boldogasszonyfalva, Kishegyes, *Ujvidék t. h. j. v.* A déli határt Ujvidéktől, Rezsőházáig (*Torontál* vm.) a Duna határolja.

A CI. terület 75 községe a következőképen oszlik meg járásonkint az egyes megyékben: *Torontál* vm.: Csenei j. 2, Módosi j. 5, Nagybecskerekéri j. 20, Nagykikindai j. 10, Párdányi j. 2, Törökbecsei j. 8, Törökkanizsai j. 14, Zombolyai j. 12, *Nagybecskerek r. t. v. 1*, Nagykikinda r. t. v. 1.

⁴³⁾ *Bács-Bodrog* vm.: Zsablyai j. Boldogasszonyfalva, Nádálja, Sajkásgyöngye, Zsablya, Titeli j. Alsókabol, Dunagárdony, Felsőkabol, Káty, Mozsor, Sajkáslak, Sajkásszentiván, Tizsakálmánfalva, Titel; Tündéres.

⁴⁴⁾ A CMI. terület 94 községének járásonkinti megoszlása az egyes megyékben. *Bács-Bodrog* vm.: *Topolyai* j. 8, Zentai j. 3, Apatini j. 9, Bajai j. 3, Hódsági j. 13, Kulai j. 9, Óbecsei j. 5, Palánkai j. 14, Ujvidéki j. 14, Zombori j. 11, Magyarkanizsa r. t. v. 1, Zenta r. t. v. 1, Szabadka t. h. j. v. 1, Ujvidék t. h. j. v. 1, Zombor t. h. j. v. 1.

⁴⁵⁾ CMI. terület 36 községe a következőképen oszlik meg járásonkint az egyes megyékben: *Baranya* vm.: Baranyai j. 26, Mohácsi j. 6, Siklósi j. 4.

Kogutowicz Károly

E cikkhez két melléklet tartozik.

Hungary
had an extension in pre-war time of 325,411 square kilometers, with 22,284,000 inhabitants, i. e. 71.5 per cent. Hungary after the great war: 92,027 square kilometers, with 13,000,000 inhabitants, i. e. 65 per cent. Hungarians under foreign rule numbering 3,333,000 souls, i. e. 39 1/2%.

A magyar birodalom
területe a világháború előtt 325,411 km², Területi vastagság 22,284 ezer lakos (71,5%).
Magyarország 92,027 km².
Lakosság 13,000,000.
A háború után a terület 92,027 km².
Lakosság kb. 13,000,000.
Az idegen uralkodók által elcsatolt magyarországi területek lakosságának száma 3,333,000 főt, a magyarországi lakosság 13,000,000 főt, azaz 39,5%.

Németország
háború végeztéig 70,000 km² (12%) és 6,470,000 lakos (10%).

Germany's
loss in the war: 70,000 square kilometers (12%) and 6,470,000 souls, i. e. 39 1/2%.

Yugoslavia
Not considering the territory of Croatia & Slavonia, the territory under Yugoslav rule there are living 4,000,000 Hungarians (30.2%), 2,213,000 Germans (16.3%), 212,143 Serbs and 150,000 other nationalities.
In Croatia and Slavonia there were living in 1910: 105,000 Hungarians.
In Fiume at the same time: 6,800 Hungarians.

Jugoszlávia
ha Horvát-Szlavóniában elcsatolt területet (Croatia & Slavonia) nem számítva, a Jugoszláv uralkodás alatt élő magyarországi lakosság száma 4,000,000 főt, a német lakosság száma 2,213,000 főt, a szerbeké 212,143 főt, a többi nemzetiségűeké 150,000 főt.
Horvát-Szlavóniában éltek 1910-ben 105,000 magyar, Fiuménél ekkor 6,800 magyar.

Romania
has obtained 102,180 square kilometers of Pre-war Hungary with 5,238,300 inhabitants under the present rule. In this territory there are living 2,810,000 Romanians (53.9%), 2,417,265 (46.2%) Hungarians and Germans under Romanian rule. Out of this number there are 1,200,000 Hungarians.
Hungary has been split owing to her being a nationality country. But in Pre-war Hungary Hungarians were 54.5% in the new Romanian territories Romanians are only 53.9%.

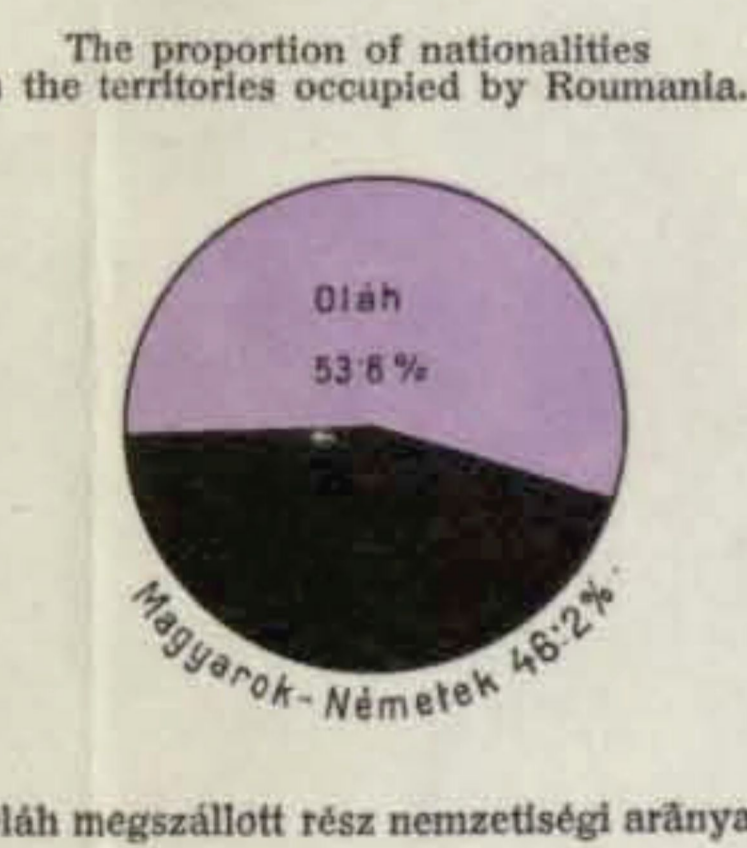
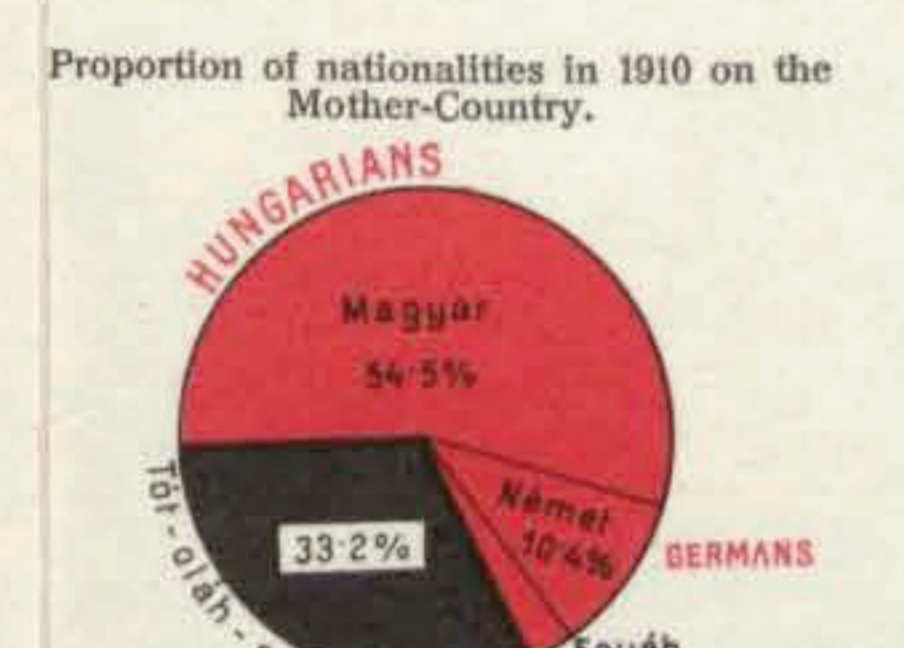
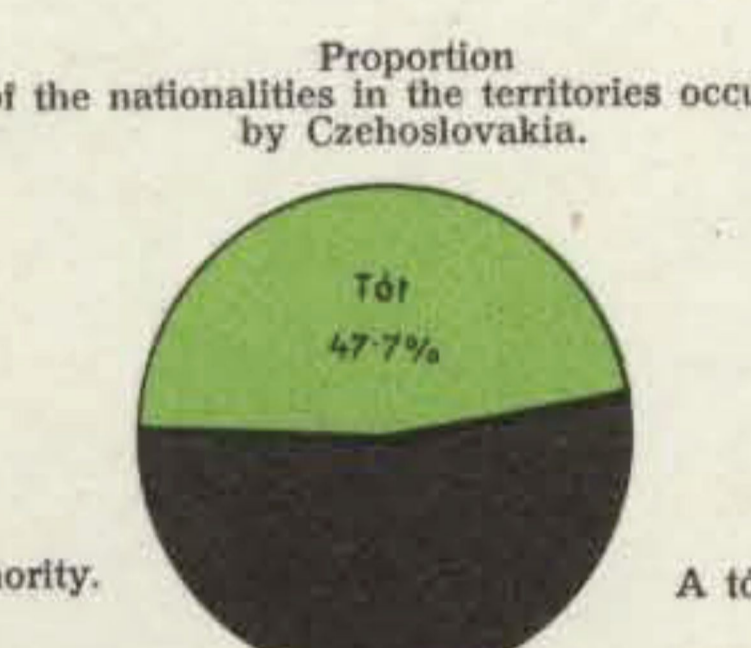
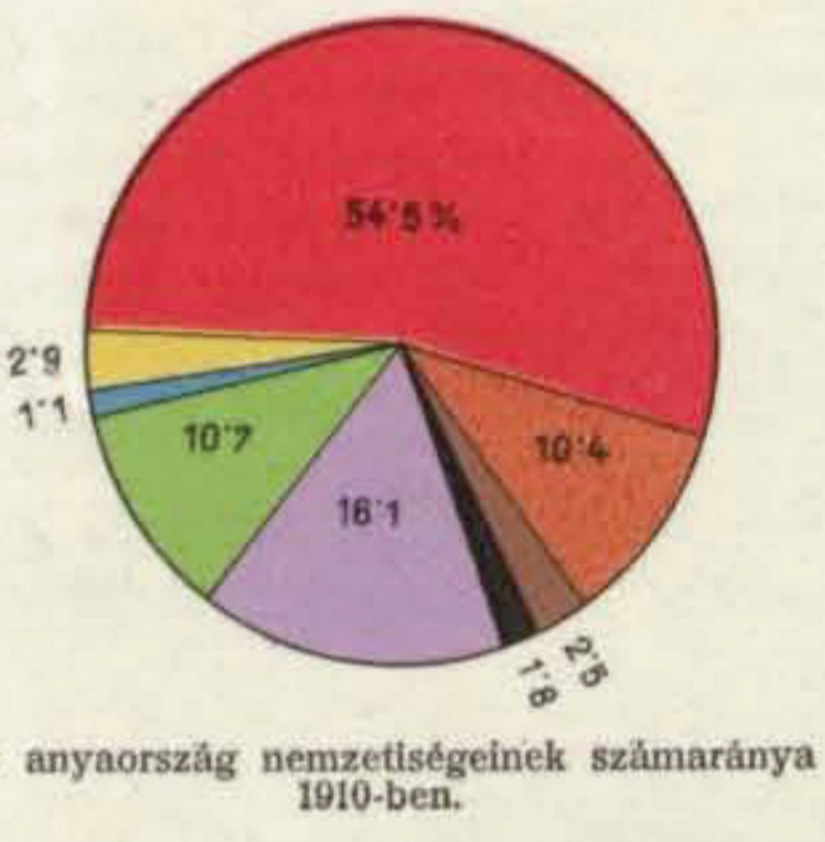
Oláhország
elcsatolt Magyarországotól 102,180 km²-t, 5,238,300 lakossal, azaz a jelenlegi törvény szerinti területén 2,810,000 román (53,9%), 2,417,265 (46,2%) magyar és németek élnek.
A román uralkodás alatt élők között magyarországi lakosság száma 2,417,265 főt, ebből magyar 1,200,000 főt.
Az ország elcsatolása miatt a nemzetiségű magyar "nemzetiség" állam területén volt a magyarok (54,5%).

Czechoslovakia
The Hungarian territory attributed to Czechoslovakia has an extension of 65,000 square kilometers, with 3,568,000 inhabitants under the present rule, being in this area 1,702,000 Slovaks (47.5%).
In consequence of the exact Czech statistics there are under foreign rule
Hungarians
Germans and
Poles
people in the number of 1,200,000 (52.5%), among them 1,020,000 Hungarians.
From the coherent Hungarian language-territory there are separated 39,948 square kilometers with pure Hungarian inhabitants.
There are 900 communes with 393,471 inhabitants of which 813,391 are Hungarians (90.7%), i. e. 80% of the Hungarians living in Czechoslovakia.
The number of Slovaks in this territory is only 61,200 (6.4%).

Csehszlovákia
a Magyar birodalomtól 65,000 km²-t, 3,568,000 lakossal, azaz a jelenlegi törvény szerinti területén 1,702,000 szlovák (47,5%).
A házig. statisztikák révén valóságos adatok
magyarok, németek, poljak
száma 1,200,000 (52,5%), ebből magyar 1,020,000 főt.
Az egységes magyar nyelvterület területéből elcsatolt magyar nyelvterület 39,948 km²-re terjed ki, ahol lakosság 393,471 magyar lakos van.
Ezeken a községeken kívül van 393,471 magyar lakos, azaz 813,391 magyar (90,7%), azaz 80% a Magyarországon élő magyarok.
A szlovákok száma ebben a területen csak 61,200 (6,4%).

Transylvania
The above mentioned pure Székely-territory.
Erdély az alant említett tisztán székely terület.

In Székelyland (Siculia)
we find a united body of Hungarian inhabitants in a territory of 12,771 square kilometers. There are living 242,130 souls of which Hungarians are 90,367, i. e. 37.3%. Among 485 villages there are only 17 Romanian (4%).
Summarily there live in this territory 38,007 Romanians, i. e. 15.7%.

JELMAGYARÁZAT

MAGYAROK, NÉMETEK, TÖTÖK, RUTÉNEK, ÉLÉK, OLÁHOK, SZERBEK, HORVÁTOK, VENDEK, SOHÁCOK, BUNYEVÁGHI, EGYÉB

EXPLANATION